

Y Kawensatorium psychologicae

1923 / 1924

Konwersatorjum psychologiczne II 20 X 1923. ³

Obecni: H. Borowski, ks. Alchimowicz, Fręgielowa,
Kawlewicz, Kenigsberg, Piłto, Jurkiewiczowa, Bohdanowiczowa
Artisiewicz, Łanecka, J. Kronikowa, Domaniska,
Sokolowska, Karmaxynowa, Gasin'ski, Brojdo, Lubin'ska,
Kirszenbaumowa, Kulik, Piasecki, Szydłowska,
Konniowska, Burhardt, Sikiurko, Walińska, Woyeryński
Kupiecki, Sienkiewiczowa, Grabowska, Tyrankiewicz,
Grybowska, Kropielnicka, Solomian'ska, R. Niewińska,
Pomoćnik, Miłnikowa, Ch. Niewińska, Niewodniczański
J. Paulowa.

Trzecie posiedzenie było: odczytaniem przez p. Borowskiego
stronicy broszury prof. Twardowskiego „O metodzie
psychologii”, oraz dyskusja na powyższy temat.

W dyskusji wyjaśniano: dwuznaczności terminu
„doświadczalny”, odróżnianie 2 rodzajów nauk empirycznych,
miejsc psychologii pomiędzy dwoma rodzajami nauk,
analogje i różnice, różnorodność między metodami badań
nauk historycznych, a psychologich, oraz różnice między
eksperymentem psych., a fizycznym. Sekretar: B. Sikiurko
26 X 1923 r.

Konwersatorjam psychologiczne III 27 X 1923

Obieni: Rozikowski, Tyrankiewicz, Frgeni siero'ina,
Paniero'ina, Hermano'ina, Kroniko'ina, Piascki,
Arciszewski, Karmaryno'ina, Kulbowska, Sokolowska,
Kawlewicz, Niewodniczański, Anczewicz, Suarska,
Sydlowska, Rusiński, Miłniko'ina, Brjdo,
Kirsunbaumo'ina, Aberkaska, Dreilinger, Lubinska,
Kenijsberg, Kagano'ina, Woyeryński, Walicka, Burhardt,
Bohdanowicz, Sinkowicz, Jurewicz,
Konniowska, Adolpho'ina, Kaeryńska, ks. Alehimowicz,
Piató, Bjunberg, Karicka, Gnybowska, Blaiden'ina,
Nachemen, Sikiurko.

Trzeig posiedzenia było odczytanie przez p. Sikiurko'ego
opracowania odnośnie do ankiety pod tytułem:
Opis obratów pnypomniowich. W dyskusji
wyjaśniano metody pracy naukowej.

30 X 1923 r.

Sekretan: A Sikiurko

№

Konwersatorjum psychologierne I 13^X 1923

Obecni: Piłtō, ks. J. Alechimowicz, Jabłōński,
Keniigsberg, F. Jurczakówna, B. Woyczyński
Wiert. Walicka, Z. Koneciowska, E. Domańska
Bohdanowiczówna, Fr. Sińkiwiczówna,
St. Burhardt, Kirszenbaumówna, J. Czejkińska
A. Pomoćnik, R. Niwiałka, Z. Miłnikówna,
Ch. Niwiałka, E. Kulikówna, Dreilinger
Piasiecki, Kawlusiewicz, W. Borowski, Gasiński, A. Sińkiwicz.
Trzecią posiedzenia było: odczytanie przez
p. Piłtō streszczenia broszury prof. Twardowskiego
pod tytułem „Psychologja bez pryncypów”,
oraz wyjaśnianie w dyskusji roli eksperymentu
psychofizjologicznego i różnicy, iachodzącej
między eksperymentem psychofizjologicznym,
a psychologiernym

19^X 1923.

Sekretar: A. Sińkiwicz.

Konwersatorjuna psychologične IV 3 XI 1923. ¹¹⁹

Obecni: Kozikowski, Tyrankiewicz, Fryciewiczówna,
Solomian'ska, Kronikówna, Hermunówna, Gosniński,
Piascki, Arciszewski, Brydo, Ancuick, Kenigsberg,
B. Nawińska, Rautensztajnowa, Kropielnicka, Gnybońska,
H. Niewodniczańska, Goldshtajn, Burhardt, Muslikiówna,
Woyczyński, Borowski, Siskierko, Sińkiewiczówna, Paniczówna,
Wobkowska, Hermanówna, Oberzańska, Kupiecki,
Kirsunbaumówna, Koneniowska, Jurewiczówna, Domańska,
Sokolowska, Boholanowiczówna, Ch. Nawińska, Kuliówna,
Zarecka, Pixło, Abdolpówna, Lubiańska, ks. Alchimowicz.
Wojnurska, Fiłkielstejn,

Trzecią posiedzenia było odczytanie przez ks. Alchimowicza
strzeżenia broszury Krutza pod tytułem: Psychologja
zwierząt, oraz dyskusja. W dyskusji przytoczono
przykłady zachowania się zwierząt, zdołując się potwierdzić
istnienie u nich świadomego życia psychicznego, wyjaśniono
na czym opiera się tresura zwierząt, oraz sposoby
tłumaczenia zjawisk psychicznych u zwierząt.

4 XI 1923.

Sekretarz: D. Siskierko.

Konwersatorjum psychologiczne V 10 XI 1923r.

Obecni: Pięto, ks. Alchimowice, Tręciński, Kropulnicka,
 Grybowska, Karmarynowa, Kulbawska, Korakówna, Renigsberg,
 Korikowski, Piasecki, Kronikówna, Solomian'ska, Brojdo, Hermanówna,
 Ancewier, Arceiński, Szejbakowska, Inarska, Sydlowska,
 Nawodniczańska, Rusiecki, Komorski, Hermanówna L, Dobkowska,
 Paniczówna, Jurasiówna, Domańska, Kulikówna, Klaczkówna,
 Dreilinger, Łarecka, Niewińska, Ejenberg, Rautensztejnówna,
 Milnikówna, Korzeniowska, Bohdanowiczówna, Sienkiewiczówna,
 Borowski, Burhardt, Woyczyński, Walicka, Gutman, Aberciańska,
 Sztejnówna, Lubin'ska, Goldstejn Ramlerice, Siwianka, Kieślaczówna,
 Sulcówna, Sikiërko, Syrcow.

Treść posiedzenia było: odczytanie przez p. Walicką streszczenia
 artykułu Witwickiego „Analiza psychologiczna ambicji”

[Inq. Filozof. Rok III ust 4] oraz wyjaśnienie w dyskusji przebiegu myśli
 autora. Zastanawiano się dłużej nad pojęciem wartości, a także
 nad zagadnieniem, wysuniętym przez referentkę: czy sądy opinji
 dla ludzi ambitnych mają wartość bezpośrednią, czy też tylko
 pośrednią.

Konwersatorjum psychologiczne III 17 XI 1923 r.

Obecni: Kaczyńska, Mielnikówna, Hermanówna, Brojdo,
 Nochemen, Aberiańska, Solomiańska, Piasecki, Königsberg,
 Arciszewski, Rusiecki, Sydlowska, Lubinińska, Bradno,
 Kropielnicka, Sokolowska, Karmarayówna, Senjbakowska,
 Kirsunbaumówna, Sińkiewiczówna, Szarska, Gnybowska,
 Woyczyński, Walicka, Sikiorko, Burhardt, Ancuicz, Dobkowska,
 Borowski, ks. Alchimowicz, Pito, Paniczówna, Hermainówna,
 Pomocnikówna, Klaxko, Zarocka, Froceniiewiczówna, Sjunberg,
 Korikowski, Goldstajn, Kwonikówna, Cijkińska, Kulikówna,
 Adolphówna, Niwiańska Ch, Rautensztajn, Koneniowska,
 Jurciewiczówna, Kulbowska, Dreilinger, Niwiańska R.

Treścią posiedzenia było odczytanie przez p. Dreilingera streszczenia
 wyjątku „O antypatji” z dzieła Ribot pod tytułem:
 Z zagadnień psychologii ucisu. W dyskusji wyjaśniano kolejno,
 idąc za tokiem myśli autora: 1. Co to jest antypatja. 2. Jakim są
 jej correlaty. 3. Stopnie antypatji: antypatja organiczna,
 instynktowna, indywidualna i biorowa. 4. Podstawy psychiczne
 antypatji. 5. Teleologia antypatji.

18 XI 1923.

Sekretar: D. Sikiorko.

Konwersatorjum psychologiczne VIII 24 XI 1923

Obceni: Kenigsberg, Cujkińska, Tyrankiewicz, Tryeniwicka,
Gnybowska, Kropielnicka, Sokołowska, Karmarynowa,
Kulbowska, Korikowski, Piascki, Breisowski, Ejunberg,
Rusicki, Lubinśka, Brojdo, Solomianśka, Adolpkówna,
Sydłowska, Karolowicz, Szejbakowska, Smarska, Komajówna,
Abieriańska, Sulcówna, Sinkiewiczówna, Sikurko, Walicka,
Woceryński, Burhardt, Rautesitjówna, Nochemenówna,
Nawiańska, Melnikówna, Borowski, Pomocnik, Nawiańska,
Praszczycka, Zarocka, Dreilinger, Piłto, ks. Alechimowicz,
Stejnowa, Klaukówna, Goldstajn, Bohdanowiczówna,
Kirsunbrumówna, Kronikówna, Hermunówna, Dobkowska,
Paniczówna, Konerowska.

Treść porównania było rozważanie na podstawie streszczenia
p. Kenigsberga artykułu prof. Witwickiego „Z. psychologii
stosunków osobistych.” [Przegl. Filoz. Rozm. X zwi. 4]

Rozpatrywano przykłady stosunków osobistych, z zastosowaniem
punkt widzenia autora. Duszysja nad określeniem
różnicy pomiędzy zazdrością a gniewem, oraz analiza
uczucia gniewu wypełniły posiedzenie.

Sekretar: A. Sikurko

45

Konwersatorjum psychologiczne VIII 15 XII 1923

Obceni: Sztyniówna, Kacyńska, Frącniewiczówna,
Grybowska, Lubinińska, Kronikówna, Hermanówna,
Drillingern, Arciszewski, Piasecki, Korikowski
Ejunberg, Sankiewiczówna, Burhardt, Kenigsberg,
Sydlowska, Brojdo, Karolewicz, Niwodniczan'ski,
Nawiańska, Cykińska, Kirszenbaumówna, Miłnikówna,
Sulecówna, Oberianska, Rautensztejnówna, Nochemenówna,
Goldstajn, Pomocnikówna, Klarkówna, Paszczycka,
Korwin-Kurkowska, Pirló, Rusiński, Szejbakowska, Inarska,
Kulikówna, Brudno, Bohdanowiczówna, Domańska,
Sokolowska, Solomian'ska, Borowski, Woyczyński, Walicka,
Konuniowska, Jurewiczówna.

Treść ubrania było rozpatrywaniu i rozważaniu
referatu Romualda Minkiewicza p. t.: Analiza
instynktu maskowania się krabów ostroczółych,
na podstawie streszczenia p. Szy Lubinińskiej.

9 I 1924.

Sekretar: A Sikiurko

Konwersatorjum psychologiczne IX 12 I 1924.

Obecni: Korwin-Kurkowska, Goldsztejn, Trąceniewiczówna,
 Drillingern, Kronikówna, Aberiańska, Klaczko, Gnybowska,
 Zarucka, Praszczycza, Pomocnikówna, Romajówna, Sulcówna,
 Nochemencówna, Málnikówna, Jurciszówna, Solomianńska,
 Brojdo, Brudno, Kacynńska, Sjunberg, Karolewicz, Königsberg,
 Sydlowska, Paniczówna, Hermanówna, Rasiecki, Domańska,
 Konecowska, Bohdanowiczówna, Anczewicz, Korikowski,
 Piasecki, Borowski, Sukiurko, Walicka, Woyczyński, Nawańska,
 Sunkiewiczówna, Szejbalowska, Szarska, Kulikówna,
 Sokółowska, Pirló, ks. Alchimowicz, Cujkińska, Kirsunbaumówna.

Trójcig ubrania było omawianiu rozdziału z dr. R. Ribot
 „Z zagadnień psychologii” p.t.: „O istocie przyjemności”, na
 podstawie streszczenia p. Jurciszówny. Rozpatrywano
 różne ydariska przyjemności oraz na podstawie
 charakterystyki trzech stanów tego uczucia, podanyj
 przez autora, próbowano zdefiniować na czym polega
 istota uczucia przyjemności.

Konwersatorjum psychologiczne X 19[]1924.

Obecni: Königsberg, Fręnciszewiczówna, Aberżaniska,
 Dreilingern, Łarecka, Kulik, Pomocnikówna, Goldstajn,
 Nochemeniówna, Niszczańska, Rautensztejnówna,
 Kononiowska, Lomaniska, Bohdanowiczówna, Herma-
 nowna, Kulbomba, Sydlowska, Karolewicz; Kronikówna,
 Czejkińska, Ejsenberg, Brojdo, Fridron, Kacryniska,
 Romajówna, Rusucki, Piasecki, Ancewicz, Woyczynski,
 Walicka, Sikiurko, Sinkowiczówna, Presmycka,
 Piłło, Borowski, Sulcówna, Kirszenbaumówna,
 Lubinińska, Samus, Szwarska, Siwejłakowska,
 Jurczakówna.

Treść ubrania było rozważaniem rozprawki
 ks. Nuchowskiego „O uczynku się na pamięć”, streszczonej
 przez p. Sokółowską. Rozprawa zawiera przegląd
 metod badania zjawisk zapamiętywania,
 oraz przedstawienie wyników tych badań.

22 [] 1924.

Sekretan: A. Sikiurko.

42

Konwersatorjum psychologiczne XI 26 I 1924.

Obecni: Frągeniewiczówna, Goldstajn, Sulcówna, Grybowska,
Kirsunbaumówna, Miłnikówna, Rencwicz, Henigsberg,
Kozikowski, Piasecki, Fridzon, Dunajówna, Burhardt,
Solomianńska, ks. Alchimowicz, Borowski, Piłło, Nochemen,
Rautensetajn, Zaricka, Kulik, Pomocnikówna, Woyczyński,
Walicka, Sińkiwiczówna, Sińkiurko, Rusiecki, Abirianńska,
Klaczko, Jurawiczówna, Bohdanowiczówna, Karmarzyówna,
Sokołowska, Hermanówna, Czajkińska, Karolewicz, Dreilingern,
Szejbrakowska, Swarska, Paniczówna.

Trzecią zebrania było rozważanie odczytu prof. Heinricha
„Zwiedzenia senne”, na podstawie streszczenia p. Kirsunbaumówny.

Zastanawiano się nad zagadnieniami: 1) Dla czego
pomyślając do pracy tego rodzaju, potrzebujemy sięgać
do zasad filozoficznych. 2) Jakimi są pierwsze kroki w
badaniu widzeń sennych. (naukowy opis, wykrycie
zależności) 3) Dla czego autor powstaje się od przyjęcia
istnienia snów proroczych.

28 I 1924.

Sekretan: B. Sińkiurko.

Konwersatorjum psychologičesne XIII 9 II 1924.

Obecni: Słecynówna, Racynska, Frocniawicówna, Kenigsberg,
 Kulik, Goldstajn, Ancuicz, Rusiecki, Sińkiwiczówna, Sikiurko,
 Walicka, Woycyński, Korikowski, Karoluwicz, Pulo, Danajówna,
 Sulcówna, Szarska, Niuwiazka^P Bohdanowiczówna, Jarawiczówna,
 Sokolowska, Karmaxynówna, Domańska, Lubńska, Gnybowska,
 Kropialnicka, Solomianańska, Klaczko, Rautensztejnówna, Brojdo,
 Komajówna, Arciszewski, Piasocki, Sydlowski, Brudno, Aberiańska,
 Nochemen, Pomoenikówna, Niuwiazka, Ch., Praserycka, Dreilinger,
 Zaricka, Alk, Zabłudowska.

Treść ubranía było wygłoszenie przez p. Słecynówną streszczenia
 broszury Dr. Adrijana Demianowskiego p. t. „Badania
 eksperymentalne nad uwagą telegrafistów kolejowych, jako
 przyczynek do psychologii życia gospodarczego.”

Zastanawiano się nad dwoma kierunkami badań psychologicznych,
 (psychologia różniczkowa, i psychologia typów) nad wrażliwościami,
 jakie nasuwają badania dr. Demianowskiego.

12 II 1924.

Sekretar: A. Sikiurko.

Konwersatorjum psychologiczne XVIII 16 II 1924.

Obecni: Klaczko, Kronikówna, Kenigsberg, Brojdówna,
Czykińska, Kissenbaumówna, Ejenberg, Burkhardt,
Sydlowska, Arciszewski, Rusiecki, Sokółowska, Brudno,
Koneniowska, Komajówna, Nochemerówna, Niewińska,
Rautensztejnówna, Kulik, Praszerycka, Dreilingern,
Goldsztajn, Bohdanowiczówna, Kaczyńska, Szejbakowska,
Woyeryński, Kulbakowska, Karmaxynówna, Sirkiewiczówna,
Anciewicz, Sztejnówna, Pomocnikówna, Nawińska,
Piasecki, Walicka, Sikiurko.

Trzecie zebranie było odczytaniem przez p. Burkhardta
referowania rozprawy Edwarda Abramowskiego
p. t. „Przedmiotowe mienienie siły woli.” [Prog. Filoz. Rok XIV. zes. III]

W wyjaśnianiu zastanawiano się nad doniosłością
pierwszej części rozprawy oraz nad sposobem trakto-
wania wyników, otnymanych przez dr. Abramowskiego.

18 II 1924.

Sekretar: A. Sikiurko.

Konwersatorjum psychologiczne XIV 23 II 1924.

Obecni: Frackiewiczówna, Goldsztajn, Szydłowska, Kropulnicka, Dreilingern, Czjkińska, Brojdówna, Kirszenbaumówna, Lubin'ska, Arciszewski, Kenigsberg, Karłowicz, Piasecki, Korikowski, Kulik, Paniczówna, Komajówna, Anciewicz, Karmaxynówna, Sokołowska, Kulbowska, Nocheminówna, Brudno, Sulcówna, Aberiańska, Halicka, Sikiurko, Adolphówna, Borowski, ks. Alchimowicz, Woceryński, Boholanowiczówna, Koneniowska, Gnybowska, Kronikówna, Rautensitejnówna, Swybakowska, Snarska, Dunajówna, Sienkiewiczówna.

Treścią zebrania było zastanawianie się nad naukową metodą badania znużenia, na podstawie streszczonego przez p. Sienkiewiczówną rozdziału IX z drilla B. Mosso „Znużenie” p. t. „Znużenie umysłowe”. Główne momenty rozważań:

- 1) Czem jest znużenie. 2) Metody badania. a) introspekcja.
- b) podstawy teoretyczne metody fizjologicznej. 3) Na czem polega naukowy opis znużenia.

26 II 1924.

Sekretarz: B. Sikiurko.

Konwersatorjum psychologiczne IV 1. III 1924.

Obecni: Trześniwicka, Kronikówna, Frydłowska,
 Cujkińska, Brojdówna, Dunajówna, Penigsberg, Karolewicz,
 Paniciówna, Hermanówna, Lomańska, Arciszewski
 Piasecki, Miłnikówna, Nochemenówna, Aberiańska,
 Solomianka, Praszczka, Kulik, Rautensztejnówna,
 Ch. Niwarańska, Łarocka, Goldshtajn, Drillingern, Pięto,
 Brudno, Lubińska, Sikirko, Walicka, Jurewicówna,
 Sokółowska, Kononiowska, Gnybowska, Kissunkaówna,
 Sulcówna, P. Niwarańska.

Trzecią zebrańnią było odczytanie przez p. Ejsenberga
 streszczenia rozprawy dr. Maxji Librachowej
 „Poczucia jako odrębne momenty w myśleniu.” [Przegl. Fil. roz. 25. un. III]

Wyjasniająco treść rozprawy, zastanawiano się nad zagadnie-
 niami: 1) Rola i stosunek poczuc' do elementarnych zjawisk
 psychicznych. 2) Różne sposoby myślenia 3) Kłody używamy
 terminu „poczucie” 4) Co to jest poczucie.

6. III 1924.

Skrytka: A. Sikirko.

150

Konwersatorjum psychologiczne XVI 8 III 1924.

Obecni: Fręckiwickońska, Klacko, Kronikówna, Kacryniska,
Kropialnicka, Zaricka, Kulikówna, Piaszczycka, R. Nochemer,
Prautensztejnówna, Niwiazka, Komajówna, Ejeunberg,
Kozikowski, Piasucki, Ancewicz, Hermanówna, Paniczówna,
Dobkowska, Karolewicz, Lubinska, Kirsunbaumówna, Brojdo,
Czykińska, Sydlowska, Rusicki, Bohdanowiczówna,
Sokolowska, Kononiowska, Jurawiczówna, Wacryniski,
Walicka, Sikirko, Sinkiwiczówna, Domańska, Abeksańska,
Szulcówna, Borowski, Pięto.

Treść zebrań było odczytanie przez p. Zaricką streszczenia
artykułu A. Shand'a „Zródła wzruszeń erotycznych” [rozdział
XVI-ty w „Zarysie psychologii” Stout'a].

Rozważając treść artykułu, zastanawiano się kolejno nad
zagadnieniami: 1) Co to są wzruszenia, podział i metody
badania wzruszeń. 2) Metoda, którą posługuje się Shand.
3) Wyliczenie wzruszeń, posiadających wspólną cechę erotyczną.
4) Analiza tego momentu. 5) Charakterystyczne objawy smutku
i radości.

10 III 1924

Sekretan: B. Sikirko.

Konwersatorjum psychologiczne XVIII

152
15 III 1924.

Obecni: Trętkiewiczówna, Grybowska, Hermanówna, Kronikówna,
Klaexkówna, Solomianiska, Kirsunbaumówna, Cujkiniska,
Rautensztejnówna, Burhardt, Dunajówna, Ejunberg, Karolewicz,
Kenigsberg, Sydlowska, Piasecki, Arciszewski, Inarska, Milnikówna,
Sawejbakowska, Roneniorska, Bohdanowiczówna, Jurwiczówna,
Karmaxynówna, Sokolowska, Hoyerynski, Halicka, Sikurko,
Sinkiewiczówna, ks. Alchimowicz, Piłto, Borowski, Sulcówna,
Nochemenówna R., R. Niewiańska, Praszczeka, Aberxańska,
Rozikowski, Ancewicz, Kulik, Ch. Niewiańska, Pomocnikówna,
Brojdówna, Zaręcha, Dreilinger, Zabłudowska.

Trzecią zebrania było przeprowadzenie przez p. Rusieckiego
rozprawy Stefana Błachowskiego „O psychicznych suretach
jakości w dziedzinie wrażeń zmysłowych.” [Przegl. Fil. r. 23 (1920)].

W dyskusji wyjaśniano metody tego rodzaju badań
oraz pojęcie zmienności prostoliniowej i ciągłej.

17 III 1924.

Sekretarz: A. Sikurko.

Konwersatorjum psychologiczne XVIII 22 III 1924. 163

Obecni: Trętkiewiczówna, Hermanówna, Kronikówna,
Kirsunbaumówna, Szulcówna, Kropielnicka, Niwiarńska,
Dunajówna, Königsberg, Karłowicz, Karmakrynówna,
Sokołowska, Rusiński, Snarska, Szwybakowska, Jurawicówna,
Kononiowska, Domańska, Bohdanowiczówna, Sińkiwiczówna,
Sikiurko, Woyczyński, Walicka, Borowski, ks. Blchimowicz,
Pirto, Burhardt, Goldstejn, Klacsko, Praszczka,
Zarecka, Brojdówna, Czejkińska, Piasecki, Kozikowski,
Brcwicz, Pomocnikówna, Kulikówna, Nochemenówna,
Rautensztejnówna, Romajówna, Oberżanńska, Gnybowska,
Adolphówna, Niwiarńska.

Trzecię zebrania było rozstrawianiu się nad broszurę
Artura Chojeckiego „O wpływie woli na wahania
uwagi” na podstawie streszczenia p. Kropielnickiej.
Rozważano w dyskusji charakter danego badania
i rolę uogólnień liczbowych w psychologii.

24 III 1924.

Sekretar: A Sikiurko.

Obecni: Kronikówna, Brojdówna, Kropiulnicka,
Grybowska, Burhardt, Kenigsberg, Karolewicz,
Hermanówna, Paniczówna, Sikiurko, Borowski,
Walicka, Sienkiewiczówna, Woyczynski, Koneniowska,
Domańska, Sokółowska, Jurewiczówna, Czejkińska,
Solomian'ska, Rusicki, ks. Alchimowicz, Adolphówna,
Szulcówna, Pizlo, Goldsztejn, Zaricka, Frackiewiczówna,
Drillingier, Nochemenówna, Kozikowski, Piascki,
Anczewicz, R. Niewiańska, Rautensztejn, Ch. Niewiańska,
Kulikówna.

Treść ubrania było omawianie rozprawy dr. M.
Stefanowskiej i dr. J. Joteykówny „Asymetria
cruciowa a osrodki dla bólu,” [Przegl. Filozof. R. VII 2. 1]
na podstawie streszczenia p. Bohdanowiczówny.
Zastanawiano się nad ogólną budową rozprawy,
jej celem i osiągniętymi wynikami. Poszczególne
momenty rozważania: 1. Podział całej rozprawy na
dwie zasadnicze części. 2. Różne rodzaje algometrów.
3. Pełność osiągniętych wyników.

13 V 1924.

Sekretan: A. Sikiurko.

23

Konwersatorjum psychologiczne XX 17 maja 1924.

Obieni: Fręckiewiczówna, Kropielnicka, Kirsunbaumówna,
Kronikówna, Czejkińska, Solomianńska, Brojdówna, Eizenberg,
Karolewicz, Panickówna, Hermanówna, Kenigsberg, Borowski,
Adolphówna, Sydlowska, Rusiecki, Sinkiewiczówna, Sikiurko,
Walicka, Woyeryński, Ronenowska, Domanńska, Sokolowska,
Bohdanowiczówna, Grybowska, Goldsztajn, Burhardt,
ks. Alchimowicz, Rautensztajn, Pizło, Niewiańska Ch.,
Pomocnikówna, Kulikówna, Łarecka, Klacsko, Dreilinger,
Szubcówna, Nochemenówna, Niewiańska R., Ancewicz,
Piasecki, Kozikowski, Aberxańska.

Treścią zebrania było rozważanie rozprawki Stefana
Blachowskiego „Odtwórcze wyobrażenia wschowe w
stosunku do wzrokowych i słuchowych” na podstawie
streszczenia p. Solomianńskiej.

Zastanawiano się w dyskusji nad ogólnym tokiem
myśli autora, nad genezą postawionego zagadnie-
nia oraz nad dwiema różnymi metodami, stosowa-
nymi w daru esejach badań. Podnoszono kwestję
możliwości rozróżniania zapachów bez zdolności
odtworzenia wyobrażeń wschowych.

22 V 1924.

Sekretar: S. Sikiurko.

Konwersatorjum psychologiczne XXI 24 V 1924.

Obecni: Frąckiewiczówna, Szulcówna, Gnybowska, Kropielnicka, Bohdanowiczówna, Jurawiczówna, Kirsunbaumówna, Ejenberg, Adolphówna, Hermanówna, Kenigsberg, Karolewicz, Rusiecki, Sienkiewiczówna, Kozikowski, Aberxańska, Klacako, Pixło, R. Niewiańska, Kulikówna, ks. Alchimowicz, Czajkińska, Woyczyński, Walicha, Sikierko, Piascki, Sokółowska, Borowski, R. Nochemenówna, Szydłowska, Romajówna.

Treść zebrań było rozważanie rozprawki Segala „Kolorowe drwiska” [Przegląd Warszawski № 27 z grudnia 1923] na podstawie streszczenia p. Ancewicza.

Zastanawiano się kolejno nad pytaniami:

- 1) Jak się przedstawia tłumaczenie zjawisk synestezji na podstawie teorii fizjologicznej.
- 2) Psychologiczna analiza drwiska.
- 3) Na czym polega skojarzenie uprzywilejowane.

Następnie zastanawiano się nad ogólną budową rozprawy, jej cechami zasadniczymi, wyróżniającymi ją z szeregu rozpraw rozpatrywanych dotychczas oraz rekonstruowano jej treść.

24 V 1924.

Sekretarz: A. Sikierko.

27

Konwersatorjum psychologiczne XXII 31 V 1924.

Obecni: Frochiewiczówna, Eizenberg, Grybowska, Goldsatajn,
Kirszenbaumówna, Czajkińska, Brojdówna, Paniczówna, Pito,
Hermaniówna, Kronikówna, Renigsberg, Kozikowski, Piasecki,
Ancwicz, Nochemenówna, Sulcówna, Nawiążska, Zarecka,
Praszczyszka, Komajówna, Ch. Nawiążska, Pomocnikówna,
Kulikówna, ks. Alchimowicz, Barhardt, Sienkiewiczówna,
Walicka, Sikiurko, Borowski, Jurewiczówna, Bohdanowiczówna,
Sokołowska, Karmazynówna, Lubinńska, Sydlowska, Aberszan'ska.
Trzecią zebrania było streszczenie przez p. Kozikowskiego
rozprawy Stefana Błachowskiego „O niektórych związkach
zachodzących między typami pamisicowymi.”

W dyskusji wyjaśniano poszczególne momenty nieprawy,
podział na szybkouków i wolnouków, lekkouków i ciężko-
uków, oraz zastanawiano się nad następującymi kwestja-
mi metodycznymi: a) Jak usuwa się wpływ czynników
skojaneniowych w badaniach, posługujących się szeregiemi
rytów. b) Na jakiej podstawie usuwa Błachowski jednego z
osób badanych, nie włączając wszystkich wyników badań.
c) Tabelaryczna metoda.

1/V 1924.

Sekretan: B. Sikiurko.

28

Konwersatorjum psychologiczne XXIII 7 VII 1924.

Obecni: Fręckiewiczówna, Kropielnicka, Brojdówna, Hermanówna,
Paniczówna, Ejzenberg, Königsberg, Kronikówna, Lubinśka,
Koneniowska, Bohdanowiczówna, Jurewiczówna, Borowski,
Sikiurko, Woyczyński, Walicka, ks. Alchimowicz, Adolphiówna,
Pizło, Goldsztajn, Kulik, Niewiańska, Zaricka, Dreilinger,
Seulcówna, Nochemenówna, Kozikowski, Ancwicz, Sydlowski
Rautensztejnówna.

Trościzę zebrania było rozpatrywanie rozprawki Prof.
Iwardowskiego p. t. „O istocie pojęć” na podstawie streszczenia
p. Sydlowskiego. Rekonstruując treść rozprawki, zastana-
wiano się nad następującymi zagadnieniami:

- a) Różnica pomiędzy pojęciem naocznym a pojęciem
ninaocznym. b) Sądy przedstawione i sądy wydane.
- c) Genetyczna definicja pojęcia. Następnie upnytamnia-
no sobie ogólną budowę rozprawki oraz charakterystyczne
cechy tego rodzaju analizy psychologicznej.

11 VII 1924.

Sekretan: A Sikiurko.

222

XXIV 14 VII 1924.

Konwersatorium psychologiczne

Obecni: Frąckiewiczówna, Kropielnicka, Kirszenbaumówna,
Brojdówna, Czykińska, Kronikówna, Paniczówna, Kulik,
Kienigsberg, Karolewicz, Jurewiczówna, Sokółowska, Gnybowska,
Kononiowska, Walicka, Woyczyński, Sikiurka, Borowski, Burhardt,
ks. Alchimowicz, Rautensztajn, Nochemen, Sencwicz, Zarecka,
Niwiańska, Goldsztajn, Drillingier, Adolphówna, Aberżañska,
Lubińska, Siurkiwiczówna, Sydlowski.

Trościzę zebrań było streszczenie dwu rozpraw, rozpatrujących
zjawisko głodu. Kol. Adolphówna strzeliła § 12 Rozdziału II
z dzieła Petrażyckiego „Wstęp do nauki prawa i moralności”
pod tytułem: Głód. Próba naukowego zbadania jego istoty
i wpływu na zachowanie się. [Petersburg 1905]
Kol. Frąckiewiczówna strzeliła rozprawę Barat p. t.
Les Besoins [Revue philosophique № 11/12. 1922].

17 VII 1924.

Sekretar: A. Sikiurka.

Konwersatorjum psychologiczne XVI 21 VII 1924.

Obecni: Kropiulnicka, Czujkińska, Sotomianańska, Brojdówna,
Kronikówna, Hermanówna, Königsberg, Kozikowski, R. Niewiańska,
Karolewicz, Fręckiwickówna, Koroniowska, Bohdanowiczówna,
Jurawiczówna, Sikiurko, Woyczyński, Siankiwickówna, Adolphiówna,
Eizenberg, ks. Alchimowicz, Burkhardt, Goldszajn, Sydlowski,
Skulówna, Rautensztejnówna, R. Nochemenówna, Komajówna,
Kulik, Pomocnikówna, Ch. Niewiańska, Larecka, Dreilinger.
Treścią zebrania było streszczenie przez p. Porębskiego rozprawki
Dumas. p. t. „Un nouveau chapitre de psychologie.”
Zastanawiano się nad istotą zagadnienia, poruszonego
przez autora oraz nad metodą zastosowanego w
rozprawce badania.

26 VII 1924.

Sekretan: A Sikiurko.

Konwersatorjum psychologiczne XXVI 28 VII 1924.

Obecni: Piłto, Frąckiewiczówna, Kropielnicka, Brojdówna,
Kronikówna, Hermanówna, Ancuwick, Kozikowski, Piasecki,
Sydlowski, Borowski, Nocheminówna R., Rautensztajnówna,
Szulcówna, Łarecka, Pomocnikówna, Kulik, Burhardt,
ks. Alechimowick, Sinkiewiczówna, Walicka, Sikiurko,
Abdolphówna, Sokołowska, Lubiańska, Aberżañska, Eizenberg,
Ch. Niewiańska, R. Niewiańska, Popławski, Romajówna,
Bohdanowiczówna.

Trzecią zebrania było rozważanie rozdziału VIII z
„Larysu psychologii” Stout’a, traktującego o rozwoju
dziecka, na podstawie streszczenia p. Kononiowskiej.

Zastanawiano się nad metodą badania życia psychicznego
dzieci, pierwszymi objawami tego życia oraz różnicą
pomiedzy życiem psychicznem dzieci a życiem
psychicznym ludzi dorosłych.

1 VII 1924.

Sekretan: A Sikiurko.

Seminarium filiosiane

1824 / 1825

247

Seminarjum filozoficzne XXX. 26. VII. 1925.

Obecni: Adolphówna, Frąckiewiczówna, ks. Alchimowicz,
Ejzenberg, Sokółowska, Jurewickówna, Sculczyński,
Burhardt, Walicka, Sikurko, Piascki, Arcewicz,
Kozikowski, Renigsberg, Pińska, Brędoówna, Aberżanśka.

Treścią zbrania było rozważanie w dalszym ciągu
wykładu I-go z Pragmatyzmu James'a od str. 98-ty
do końca ustępu II-go na str. 101-ty.

Tok rozważań był następujący:

I. Ogólny tytuł rozpatrywanych ustępów: Poszczególne
kategorie zdrowego rozumu.

a). Kategorie „myśli” i „niezwywistości”. Inny sposób ich powstania.

b). Kategorie „czasu” i „przestveni”. Czas i przestveni jako
cechy; czas i przestveni jako pojęcia ogólne. Różnica
tworzonego pojęcia czasu i przestveni. Różnica pomiędzy
sposobem traktowania czasu i przestveni u Kanta
a sposobem traktowania tych pojęć u James'a.

c). Kategorie: „niez trwała”, „tożsamość”, „pojęcie wdra-

-jowe" Ich wartosc dla poznania.

d). "Wplyw pnycrynowy". Proba zastapienia tej kate-
gorji pnex pojciu "prawa".

e). Kategorji "mozliwosci", "jazni" i "ciala". Ich wartosc
i rozpowsiechnienie.

II. Rekapitulacja calokszaltu rozpatrzonych ustypow
z wykladu I-go.

2. VII. 1925.

Skr. Sem. B. Sikiorko.

Seminarjum filozoficzne XXIX. 12. VI. 1925.

Obceni: Fręckiwickówna, Sokółowska, Jurewickówna, Borowski, Burhardt, Walicka, Sikierko, Piasecki, Brucwicz, Kozikowski, Brojdówna, Kenigsberg, Aberkańska, Adolphówna, Dreilinger, Eizenberg.

Treść zbrania było rozważanie w dalszym ciągu wykładu V-go z Pragmatyzmu James'a, rozpoczynając od ustępu 11-go na str. 95 do końca str. 97.

Tok rozważań był następujący:

- I. Sprzyjanie wrażeń pojęciom. Konieczny warunek możliwości racjonalizowania wrażeń przez systematykę pojęciową. Stosunek wrażeńmi jednoznaczny pomiędzy warunkami a elementami pojęć.
- II. Szeroki pojęć, któremi posługują się zdrowy rozum.
- III. Chaotyczność wrażeń. Porównanie chaotyczności wrażeń z pogodą w Bostonie.
- IV. Niemożność posługiwania się pojęciami u dzieci i ludzi niewykształconych.
- V. Świadomość psa, jako przykład życia psychicznego, niemożności pojęciowego ujęcia.

252

VI. Rozwój umysłu od stanu pierwotnego do wyższego, postępującego się pojęciami. Rola pamięci w postępowaniu się pojęciami.

VII. Ogólny tytuł dla całości rozpatrywanych treści ustępów: Jak zdrowy rozum racjonalizuje wrażenia.

17. VI. 19.25.

sekr. Sem. A. Sikiurko.

Obecni: Frąckiewiczówna, ks. Olechowicz, Sokolowska, Burhardt,
Jurewiczówna, Borowski, Halicka, Sikierko, Ancewicz, Kenigsberg.

Treścią zebrania było rozważanie wykładu V-go z Pragmatyzmu
James'a od początku wykładu do ustępu II-go włącznie, na str. 95-9.

Tok rozważań był następujący:

I. Z pierwszej ustępy wykładu, jako wstęp do właściwych rozważań:

a) nawiązanie do wykładu IV-go. Monizm jako punkt wyjścia.

b) Pluralizm, jako hipoteza możliwa, wiążąc się z twierdzeniem,
że świat nie jest wicznie zakończonym.

c) Przejście od hipotezy ogólnej pluralizmu, do jednej z jego kon-
sekwencji, dotyczącej wiedzy.

II. Jak wkrasta wiedza? Etapy w uzupełnianiu się wiedzy:

a) nabywanie nowych prawd; b) ściśnięcie się nowych poglądów
ze starymi; c) asymilacja nowych poglądów przez stare.

III. Powstanie hipotezy zdrowego rozumu przez rozszerzenie
teorii, dotyczącej obserwowanych faktów, na fakty, które
nie mogą być zaobserwowane. (Teorie I-go i II-go rzędu według
Liebmann'a.) Czynniki przyjęte dodatkowo: możliwość przeno-
szenia się cech nabytych drogą dziedziectwa.

- IV. Genetyczne określenie zdrowego rozumu.
- V. Racjonalne określenie zdrowego rozumu. Zdrowy rozum w znaczeniu potocznym jest to dyspozycja do wydawania precyzyjnych sądów ludzkich.
- VI. Zdrowy rozum w znaczeniu filozoficznym-to powszechny sposób ujmowania doświadczenia. Sposób ten racjonalnym jest od naszej organizacji psycho-fizycznej. Możliwość różnych sposobów ujmowania doświadczenia.
- VII. Przykład z geometrii analitycznej, jako ilustracja powyższego twierdzenia. (Sposób Euklidesa oraz sposób Descartes'a)
- VIII. Klasyfikacja chaosu danych doświadczenia za pomocą systematów pojęć.

12. VI. 1925.

Skr. Sem. B. Sikiorko.

Seminarjum filozoficzne XXVII. 29. V. 1925.

Obecni: Adolphówna, Sjzenberg, Frąckiewiczówna,
Jurewiczówna, Burhardt, Walicka, Sikiurko, Pińska,
Kozikowski, Ancewicz, Kenigsberg, Broidówna.

Treścią zebrania było rozważanie wykładu IV-go z
Pragmatyzmu James'a od str. 87-y do końca wykładu.

Tok rozważań był następujący:

- I. James rozstrzyga spór pomiędzy pluralizmem a monizmem nie z punktu widzenia pragmatyzmu lecz z punktu widzenia empiryzmu; stawia hipotezę o ewolucji jedności we wszechświecie.
- II. Rozwinisze hipotezy ewolucji jedności. Szereg przykładów pomyślenia sobie światów o bardzo niskim a potem coraz wyższym stopniu jedności. Przykład świata o wyższym stopniu jedności, niż ten, w którym żyjemy obecnie.
- III. Przyjęcie hipotezy ewolucji jedności pociągałoby za sobą zastąpienie pojęcia Absolutu przez pojęcie Ostateczności. Są to pojęcia o jednakowej treści, lecz o odmiennym stosunku czasowym.

IV. Ogólna charakterystyka monizmu, jako poglądu
sątywnego, rygorystycznego, niedającego się pogodzić
ze zdrowym rozsądkiem.

V. Ogólna charakterystyka pluralizmu, jako poglądu
mniej sątywnego, bardziej odpowiadającego rzeczywistości niż monizm.

VI. Pragmatyzm skłania się bardziej ku pluralizmowi.

4. VII. 1925.

sek. sem. A. Sikierko.

Seminarjum filozoficzne XXVI. 22. V. 1925.

Obecni: Adolphówna, Frąckiewiczówna, ks. Alchimowick, Eizenberg, Sokolowska, Jurawiczówna, Suleczyński, Piasecki, Halicka, Sikiorko, Brcwicz, Korikowski, Brojdówna, Kaganówna, Aberżańska, Dreilinger.

Treścią zebrań była interpretacja w dalszym ciągu wykl. IV-go z Pragmatyzmu James'a.

Na początku w związku z ustępem interpretowanym na przedostatnim zebraniu zastanawiano się nad wyjaśnieniem znaczenia jedności porównawczy z punktu widzenia idealizmu „nie monistycznego”.

Następnie rozważano kolejno ustępy dalsze, począwszy od str. 83 do str. 86 włącznie.

Tok rozważań był następujący:

- I. Charakterystyka stanowiska pragmatystycznego ze względu na rozważanie zagadnienia mnogości i jedności.
- II. Możliwe zaruty przeciwko stanowisku pragmatystycznemu ze strony monistów: 1) półwielkość, 2) niedostateczność

286
opracowaniu pojęciowe, 3) niemożności zadowolenia potrzeb intelektualnych.

III. Odpowiedź James'a na możliwe zarzuty. Analiza pojęcia jedności.

IV. Przyjęcie James'a co do tego, że, wobec niemożliwości wyobrażenia sobie pojęcia jednego poenaawy, do przyjęcia monizmu skłania ludźmi nie popych intelektualistyczny lecz popych mistyczny.

V. Przykład mistycznego systemu Vedanty, jako poparcie przyjęcia James'a.

VI. Charakterystyczne dla systemów mistycznych jest:

1) posługiwaniu się obrazami, 2) powstawaniu jednych i tych samych myśli w różnych formach, 3) gromadzeniu przeciwieństw.

VII. Stwierdzenie przyjęcia, że u monistów mistyczne poczucie przystania rozumowaniu logicznej.

25. V. 1925.

Sek. Sem. B. Sikiurko.

Obecni: Frąckiewiczówna, Walicka, Sikiurko, Sokołowska,
Jurewiczówna, Burhardt, Sulczyński, Kozikowski, Piasecki,
Ancuwick, Brojdówna, Kaganówna, Pińska, Aberkanińska,
Abdolpówna.

Treścią zebrania było rozważanie w dalszym ciągu wykładu
IV-go z Pragmatyzmu James'a, począwszy od str. 79 do końca
str. 82. Tok rozważań był następujący:

- I. Twierdzenie teologów o istnieniu berwzględnej jedności
teleologicznej oraz pragmatystyczna krytyka tego
stanowiska.
- II. Jedność estetyczna świata rozumiana jako jedność akcji.
Niemożliwość wykazania słuszności twierdzenia o berwzględnej
jedności estetycznej.
- III. Twierdzenie o istnieniu berwzględnej jedności świata jest
jedyne hipotezą.
- IV. Jedność poznawcza. Twierdzenie o absolutnym poznawcy.
Stanowisko przeciwne: nie ma punktu widzenia, z którego
wszystko mogłoby być objęte. Równoważność logiczna tych
dwu hipotez.

Empiryczne ujęcie jedności poznawczej.

V. Pojęciu substancji, wyrażone przez zasadę jednego poznającego.

VI. Wniosek ogólny z rozważań różnych znaczeń pojęcia jedności: twierdzenia o jedności i o mnogości świata są równouprawnione.

18. V. 1925.

sekr. Sem. B. Świątko.

Seminarjum filozoficzne XXIV. 1. V. 1925.

Obecni: Adolphiówna, Fryckiewiczówna, Sokółowska,
Jurawiczówna, Burhardt, Borowski, Walicka, Sikiierko,
Piasecki, Pińska, Bberżańska.

Treścią zebrania było rozważanie w dalszym ciągu
wykt. IV-go z Pragmatyzmu Jamesa od str. 74 aż
do wst. na str. 79, rozpoczynającego się od słów:

„Ktokolwiek staje w obronie bezwzględnej jedności teleolo-
gicznej....”

Tok rozważań był następujący:

I. Jedność rozumiana jako ciągłość czasowa i przestrzenna.

(Wzmianka o Zenonie z Elij.)

II. Inne formy ciągłości. Wyjaśnienie terminu „linje
wpływu”.

III. Związki w stosunkach ludzkich. Związki
polityczno-społeczne. Wzajemne nawiązywanie się różnych
systematów ciągłości w świecie.

IV. Wartość praktyczna jedności, pojętej jako ciągłość.

Rozdzielność we wszechświecie. (złte przewodniki).

V. Rozstrzygnięcie pragmatystyczne tej sprawy brmi:
Ze względu na ciągłość, można rozpatrywać świat
jako jedność, równie dobrze jak też i jako mnogość;
chodzi o to, co jest dla nas w każdym danym
wypadku bardziej użyteczne.

VI. Pojęcie jedności ze względu na pryncypalność.
Pogląd tradycyjnej filozofji oraz pogląd idealizmu
transcendentalnego. Punkty styku i rozdzielenia
między temi poglądami. 2 systemy pluralistyczne,
sporne z poglądami wyżej wymienionemi: atomizm
i monadologizm.

V. Jedność rodzajowa. Doniosłość praktyczna tej
jedności. (Wzmianka o empirjo-krytycyzmie Macha
i Duenarusa).

VI. Jedność rozumiana jako jedność celu.
Przeciwstawne poglądy na celowość empiryków
i racjonalistów. Pozory przemawiają przeciwko
celowości świata.

4. V. 1925.

Skr. Sem. A Sikiurko.

Obecni: Adolphówna, Frackiewiczówna, Alechimowicz,
Sokolowska, Jurawiczówna, Borowski, Burhardt, Walicka,
Sikiurko, Piasecki, Ancuicz, Kozikowski, Pińska, Kaganówna,
Dreilinger, Aberżaniska.

Treśćis zebrania było rozważanie wykładu IV-go z
Pragmatyzmu - James'a od początku wykładu aż do
punktu 3-go na str. 74.

Tok rozważań był następujący:

- I. Rekapitulacja zasadniczych rozważań wykl. III-go w
pierwszych trzech ustępach wykl. IV-go. Wyjaśnienie
przykładu „pełnego odbicia wewnętrznego, jako symbolu
stosunku idei abstrakcyjnych do konkretnej rzeczywistości.
- II. Zagadnienie monizmu i pluralizmu. (zapowiedź rozważań
w wykl. IV).

 - a) Charakterystyka filozofji, jako dążenia do jedności.
 - b) Porównanie różnorodności - czemuś równie ważnym, jak porównaniu
jedności. Dopiero znajomość mnogości i ujęcie jej jako
jedności daje „całkowitość” poznania.
 - c) Ukreślenie skłonności zarówno empiryków jak i racjonalistów
do ujmowania świata jako jedności.

III. Pragmatystyczne rozważanie pojęcia jedności.

a) Jedność może oznaczać jedność dyskursywną i tu mamy praktyczną konsekwencję monizmu.

b) Jedność zawiera w sobie pojęcie ciągłości.

Definicja utworu ciągłego.

28. IV. 1925.

Skr. Sem: B Siskurko.

Obecni: Adolphówna, Frąckiewiczówna, Alchimowicz, Königsberg
Ejzenberg, Borowski, Seulczyński, Walicka, Sikiurko, Burhardt,
Kozikowski, Piascki, Ancewicz, Brojdoówna, Pińska, Aberxańska.

Treśćca zebrania było rozważaniu do końca rozdz. III z

„Pragmatyzmu” James'a.

Tok rozważań był następujący:

I. James uważa argumentację deterministów i indeterministów, dotychczas usprawiedliwiania każdego z dwu sprzecznych stanowisk, za słabą, bowiem nie liczy się ona z niecywistością psychologiczną.

II. Według James'a stanowisko indeterministów jest lepsze, gdyż zawiera ono w sobie doktrynę meliorystyczną. Uznanie wolności woli jest racją dla wiary w to, iż świat może stać się lepszy.

III. Łanut możliwy przeciwko argumentacji James'a: Czy ze stanowiskiem deterministy musi się łączyć wiara w to, iż świat nie będzie lepszy?

IV. Przedmiot wiary a przedmiot przekonania.

V. Ogólne ujęcie a James'a stanowiska racjonalistycznego, jako czyniącego radość emocjonalnym potrzebom człowieka.

21/IV 1925.

Skr. sem. B. Sikiurko.

Seminarjum filozoficzne XXI.

13. III. 1925.

Obecni: Adolphiówna, Alchimowicz, Frackiewiczówna, Sokółowska, Szulczyński, Burhardt, Piascki, Brojdówna, Walicka, Sikiurko, Ancewicz, Kenigsberg, Kaganówna, Pińska, Abercainiska, Bjzenberg.

Treścią zebrania była interpretacja w dalszym ciągu wykł. III-go z Pragmatyzmu - James'a.

Tok rozważań był następujący:

I. Zagadnienie celowości. Bardziej pierwotne sformułowanie zasady celowości. 2 argumenty, wysunięte przez teoretyka Darwina przeciwko tej tezie: a) fakty przystosowania się dają się tłumaczyć nie tylko za pomocą zasady celowości, lecz także przypadkowym stawaniem się; b) szeregi przystosowań, gdyby je uważać za planowe świadczyłyby na niekorzyść planotwórcy.

Drugie sformułowanie zasady celowości: Plan istnieje; Bóg unieczystwia go za pomocą mechanizmu przyrody.

Stosunek James'a do tego sformułowania. Pragmatyczna wartość zasady „celowości”

II. Zagadnienie wolności woli. 2 sposoby rozważania tego zagadnienia: a) racjonalistyczny oraz b) pragmatyczny.

Rozważając zagadnienie w sposób pragmatyczny można odróżnić 2 momenty: α) przeniesieniu zagadnienia na grunt etyki sprowadza je do zagadnienia odpowiedzialności. Argumenty, wysuwane przez indeterministów dla udowodnienia, że determinizm usuwa odpowiedzialność. Argumenty, wysuwane przez deterministów dla udowodnienia, że indeterminizm usuwa odpowiedzialność. β) Stosunek James'a do argumentacji deterministów i indeterministów oraz jego poglądy na odpowiedzialność.

14. III. 1925.

Sekr. sem.: A. Sikierko.

Seminarjum filozoficzne XX. 6. III. 1925.

Obecni: Adolphówna, Alchimowick, Kaganówna, Burhardt,
Frackiewiczówna, Sokolowska, Szulczyński, Walicka, Sikiorko,
Piasecki, Ancewicz, Kozikowski, Kenigsberg, Brojdówna,
Pińska, Dreilinger.

Treścią zebrania było rozważanie w dalszym ciągu wykładu III-go z Pragmatyzmu James'a.

Tok rozważań był następujący:

Spór pomiędzy materializmem a spirytualizmem.

Niewspółmierność przeciwstawienia materializmu fenomenalistycznego z teizmem spirytualistycznym. James celowo używa tego właśnie przeciwstawienia, bo mu chodzi o przeciwstawienie działania planowego i bezplanowego - celowego i pryncypowego tłumaczenia świata. Przeciwstawienie to może być rozważane na 2 różne sposoby: intelektualistyczny oraz pragmatyczny. a) Intelektualistyczny sposób rozważania wysuwa na plan pierwszy upodobania estetyczne. (Idealisci niemiecy. Schelling, Hegel). b) Pragmatystyczny punkt widzenia odróżnia dwa

momenty w rozważaniu konsekwencji, wpływających z
 przyjęcia jednego lub drugiego stanowiska: konsekwencji,
 wynikające — dla przeszłości świata, oraz konsekwencji,
 wynikające — dla przyszłości świata. α) konsekwencji,
 wynikające z przyjęcia jednego lub drugiego stanowiska,
 dla przeszłości świata są identyczne, a wobec tego wy-
 nika, że z tego punktu widzenia niema pragmatycznej
 różnicy pomiędzy wartościami jednego i drugiego świato-
 poglądu. (Propozycji Spencera). β) Rozważaniu konsekw.,
 wynikających z przyjęcia spirytualizmu lub materializmu
 dla przyszłości świata, doprowadza nas do ujścia
 różnicy pomiędzy obu poglądami. Ze stanowiska
 materializmu przyszłość przedstawia się nam, jako zupełnie
 zniszczeniu i zagłada tego świata i jego najwzrzących
 wartości. Spirytualizm daje nam rękojem, pomógłku moralne-
 go; uwzględnia on potrzeby emocjonalne, daje „świata moralne-“
 i w tem jego większa pragmatyczna wartość.
 Porównanie rozważań James'a na temat istnienia Boga
 z postulatami praktycznego rozumu u Kanta.

12. III. 1925.

Sekr. sem.: B. Sikiërko.

Seminarium filozoficzne XIX.

27. II. 1925.

Obecni: Adolphiówna, Dreilinger, Frackiewiczówna, Borowski,
Burhardt, Sukiurko, Walicka, Kozikowski, Piasucki, Bncewick,
Brojdówna, Pińska.

Trzecią zebrania była interpretacja w dalszym ciągu
wykładu III-go z „Pragmatyzmu” - James'a od ustępu
4-go do ustępu na str. 53, rozpoczynającego się od słów:
„Na warunek abstrakcyjny wystarcza...”

Tok rozważań był następujący:

- I. Rozwiązanie problemu substancji przez nominalistów.
- II. Różnica między tem, co nazywa nominalizmem James,
- a nominalizmem średniowiecznym.
- III. Pojęciu substancji daje przychylnowe tłumaczenie przedmio-
tów konkretnych.
- IV. Fakt wytłumaczenia przez substancję transsubstancjacji
eucharystyi.
- V. Pragmatyczna krytyka materialnej substancji, podana
przez Berkeley'a.
- VI. Analiza pojęcia substancji duchowej, podana przez
Locke'a. Wytłumaczenie tożsamości osobowej przyjęciem

ciągłości świadomości. Analogja pomiędzy krytyką
Locke'a a krytyką substancji u nominalistów.

Pogłosd Hume'a na „dusze”.

VII. Spór między materializmem a spirytualizmem.

2 formy materializmu: materializm substancjalny
oraz fenomenalizm. Na czym polega istota obu
kierunków.

VIII. Ogólny rzut oka na kolejność argumentów,
wysuwanych przeciwko materialistom przez zwolenników
spirytualizmu i odwrotnie.

5. III. 1925.

Sekretarz Seminarjum: B. Sikiurko.

Seminarjum filozoficzne XVIII.

20. II. 1925.

Obecni: Adolphiówna, Fręckiewiczówna, Cwajbaum, Jurewiczówna, Szulczyński, Borowski, Walicka, Burhardt, Oncewicz, Kaganówna, Rozikowski, Aberżaniska, Sokolowska. Treść 3 zebrań były rozważania na temat ostatnich ustępów rozdz. II-go oraz początku rozdz. III-go z książki James'a - Pragmatyzm. aż do ustępu na str. 48, rozpoczynającego się od słów: „Zgodnie z tem nominaliści...”

Tok rozważań był następujący:

- I. 3 możliwe sformułowania zasady sprzeczności:
 - a) logiczna b) ontologiczna c) psychologiczna.

Wzajemny stosunek tych trzech sformułowań.

II. Prawo psychologiczne zawarte w zdaniu: „Prawdy mają raz na zawsze ów rozpaczliwy instynkt samozachowania i dążenie do zniszczenia wszystkiego, co jest z nimi sprzeczne.” Droga, kt. James doszedł do sformułowania tego prawa.

III. Rekapitulacja wykładu II-go, zawarta w ostatnich jego ustępach.

IV. Różnica między empirykiem a pragmatystą.

346
Wykład III-ci zawiera przykłady zastosowania metody pragmatycznej. W zwięzku z pierwszymi ustępami tego wykładu zastanawiano się nad określeniem pojęcia substancji i pojęcia atrybutu oraz nad wzajemnym stosunkiem substancji i atrybutów.

26. II. 1925.

Sekr. Sem.: A. Sikiurko.

Seminarjum filozoficzne XVII.

13. II. 1925.

Obecni: ks. Alchimowick, Cwajbaum, Frackiewiczówna,
Ejzenberg, Burkhardt, Szulczyński, Walicka, Sikiurko,
Ancwicz, Kenigsberg, Pińska, Aberżaniska, Dreilinger,
Jurewiczówna.

Treścią ubrania była interpretacja II-go rozdziału
z Pragmatyzmu - James'a od ostatniego ustępu na
str. 41 - do końca pierwszego ustępu na str. 44. Włącznie.

Tok rozważań był następujący:

- I. Granice prawdziwości idei Absolutu; jej użyteczność:
dostarczenie pociechy religijnej oraz możliwości rozbycia
się odpowiedzialności za wynik ostateczny własnego życia.
- II. Wyjaśnienie użyteczności idei Absolutu jest wyjaśnieniem
pragmatycznym.
- III. Racionalista i pragmatysta, mówiąc o idei Absolutu,
będąc się mogli porozumieć ze sobą, tylko w granicach
twierdzenia: „w Absolutu złe skończone jest już pokona-
ne.” Różne drogi, kt. doszli oni do tego twierdzenia.
- IV. James broni się przeciwko możliwym zarzutom
niwłaściwego używania przez niego słowa „prawda”

2 argumenty na poparcie twierdzenia, że prawda jest użyteczna. Ograniczenie zakresu pojęcia „lepsza idea”

V. „Prawda jest to, w co powinniśmy wierzyć.” Krytyka tej definicji. „Prawda jest to, w co wierzyć jest lepiej dla nas. Zasada sprzeczności jako hamulec przeciwko zbytniej obfitości idei, kt. mogły by być dla nas dobre.

VI. Rozpoczęto rozważanie kwestji: Czy zasada sprzeczności jest należycie uzasadniona pragmatycznie.

16. II. 1925.

Sekretarz seminarjum: A. Sikiński.

Seminarjum filozoficzne XVI.

6. II. 1925.

Obecni: Adolphówna, Alchimowicz, Cwajbaum, Borowski,
Jurwiczówna, Eizenberg, Skulczyński, Walicka, Sikierko,
Kozikowski, Ancwicz, Kenigsberg, Pińska, Dreilinger, Frackiewicz.

Treścią ubranania było rozważanie rozdziału II-go z „Pragmatyzmu”
James'a od ostatniego ustępu na str. 37-41 do ustępu na str. 41-4,
rozpoczynającego się od słów: „Lecz co znaczą w tych samych ok.”...

Tok rozważań był następujący:

I. Tematy, z kt. spotkały się poglądy Deweya i Schillera:

- a) twierdzenia pragmatyzmu o prawdzie - są to „płytkie
fabrykaty z drugiej ręki.” (wyjaśniono to powidzenie).
- b) podmiotowość prawdy pragmatycznej;
- c) jej względnosc.
- d) związek prawdy pragmatycznej z psychologią w
przeciwstawieniu do logicznej prawdy racjonalistów.

II. Charakterystyka racjonalizmu.

III. W jaki sposób James broni stanowiska pragmatystów.

IV. Pragmatyzm jako kierunek, łączący religję z empiryzmem.

- a) przegląd kierunków religijnych; cechy wspólne tych
kierunków.

b) Teizm. Argument teleologiczny istnienia Boga.

Usunięcie pojęcia celowości przez Darwina.

c) Charakterystyka panteizmu. Główny zarzut przeciwko niemu.

V. Jak pragmatyzm odnosi się do racjonalistycznych kierunków religijnych wogóle.

VI. Stosunek pragmatyzmu do Absolutu transcendentnego idealizmu.

12. II. 1925.

Sekretan sem: A. Sikićko?

Seminarijum filozoficzne XV. 30. I. 1925.

Obceni: Adolphówna, Dreilinger, Cwajbaum, Ancewicz,
Frąckiewiczówna, Jurawiczówna, Piasecki, Burhardt, Walicka,
Sikiërko, Szulczyński, Kozikowski, Henigsberg, Pińska,
Aberkanińska, Borowski.

Treść zebrań. Było dalsze rozważanie rozdz. II-go z
książki James'a - Pragmatyzm.

W zwięzku z treścią rozważanego ustępu (od 2-ij poł. str. 36 -
do poł. str. 37), zastanawiano się nad następującymi zagadnie-
niami:

- I. Jak uzgodnić pojęcie pierwszej prawdy z poglą-
dem James'a na prawdę wogóle. Nierównoważność dla
definicji prawdy 2 warunków, podanych przez James'a.
- II. Jak powstały najdawniejsze prawdy. Indukcja - jedyne
drogą powstawania prawdy. Krytyka tego twierdzenia.
Prawdy matematyczne. Indukcja i Dedukcja. Umysły
syntetyczne i analityczne. Różne zapatrywania się na
powstawanie najogólniejszych założeń matematyki.
- III. Dyskusja psychologiczna na temat istotnych
cech pojęć.

4. I. 1925.

Sekr. sem. A. Sikiërko.

Seminarjum filozoficzne XIV

23. I. 1925.

Obceni: Drillingier, Frackiewiczówna, Oberżańska, Jurawiczówna,
Sokołowska, Ancewicz, Piasecki, Cwajbaum, Burhardt, Walicka,
Szulczyński, Sikiurko, Rozikowski, Kenigsberg, Pińska.

Treść zebrań było dalsze rozważanie rozdziału II-go z
„Pragmatyzmu” James'a.

Wyjaśniono kwestję ni jasną z poprzedniego zebrań, dotyczącą
rozróżnienia prawdy jako cechy oraz prawdy jako przedmiotu.

W książce z treścią 2 ustępów na str. 36 zastanawiano się
nad następującymi zagadnieniami:

I. Subiektywizm prawdy. Ograniczenie tego subiektywizmu przez
istnienie praw psychologicznych.

II. Znaczenie wyrażenia „racja podmiotowa”. Przymiotnik
„podmiotowa”-modyfikujący w stosunku do słowa „racja”.

Racja jako motyw, nie zaś jako racja logiczna.

III. W jaki sposób powstała pierwsza prawda?

Dyskusja nad ostatnim pytaniem nie została doprowadzona
do końca.

26. I. 1925.

Sekr. Sem.: A. Sikiurko.

Obieni: Fręckiwiexówna, Jurawicxówna, Sokołowska, Dncewicz, Piasecki, ks. Blehimowicz, Burhardt, Szulczyński, Borowski, Cwajbaum, Walicka, Sukiurko, Kokikowski, Kaganówna, Pińska. Trzecią zebrańia było rozważanie w dalszym ciągu rozdz. II-go z książki James'a - Pragmatyzm. Ładując sobie sprawę z treści oraz przebiegu rozważania w ustępach rozważanych (począwszy od ostat. ustępu na str. 33-ciej aż do ostatn. ustępu na str. 35-ej włącznie), zastanawiano się nad następującymi zagadnieniami:

- I. Porównanie metody genetycznej i indukcyjnej. Kolejność zastosowania tych metod u James'a. Schemat rozumowania.
- II. Brak rozróżnienia „poglądu” a „prawdy” u James'a. Co mamy na myśli mówiąc o poglądzie, a co - o prawdzie? (Zjawiska psychiczne a wytwory tych zjawisk - sądy)
- III. Dwie zasady tworzenia się nowych poglądów. Cechy prawdy pragmatycznej: relatywizm, subiektywizm, plastyczność.
- IV. Przewstawienie nowych a starych prawd. Trudność, wynikająca z tego przewstawienia. Czy założenia nauk dedukcyjnych możemy zaliczyć do prawd starych?
- V. Konkretnie przykłady nowych prawd, podane przez James'a na poparcie ogólnej teorii.

Seminarjum filozoficzne XIII.

2/7. 1925.

Obecni: Adolphówna, Frąckiewiczówna, Kaganówna, Sokołowska, Jurwickówna, Alchimowicz, Cwajbaum, Szulcyni'ski, Burkhardt, Borowski, Sikirko, Walicka, Piascki, Ancewicz, Rozikowski, Brojdówna, Pińska, Dreilinger, Oberzan'ska.

Treść obrania była interpretacją w dalszym ciągu wykładu II-go z książki Jamesa - Pragmatyzm. Zaexynając od ustępu „Tyle o metodzie...” (str. 31) rozpozyna James rozważanie pragmatyzmu jako teorii prawdy. Ustęp I stanowi wstęp, dwa następne II i III zawierają materiał historyczny: mówią o logice indukc. oraz o różnicy stosunku do praw naukowych przed okresem rozwoju logiki a obecnie. Rozważano oba stanowiska oraz wyjaśniano podane przez James'a przykłady. Ustęp IV zawiera poglądy Schillera i Dewey'a na prawdę. Pogląd Dewey'a jest poglądem instrumentalizmu. Schiller stoi na stanowisku pragmatycznym. Omawiano metody, kt. posługują się ci autorowie w określaniu prawdy. Ustęp V wkracza w dziedzinę psychologii. Dewey i Schiller rozpatrują warunki tworzenia się nowych poglądów. Podkreślone zostało charakt. dla James'a stanowisko stawiania na równi czynników intelekt. z emocjonalnymi.

12/7 1925.

sekr. sem. A Sikirko.

Obecni: Adolphiówna, Fręckiewiczówna, Alchimowiczki,
Sokolowska Czajbaum, Burkhardt, Eizenberg, Szulczyński,
Nalichka, Łaskowiczówna, Ancewicz, Piasecki, Brojelowna,
Königsberg, Preilinger, Aberżawska, Jurewiczówna,
Borowski.

Treść zebrania były dalsze rozważania na te-
mat wykładu II. "Pragmatyzm" W. Jamesa.

W zwięzku z treścią pierwszego ustępu na str. 29.
(nad którym zastanawiano się już na zebraniu po-
przednim) zauważano, że choć zasadniczą wspólną
empiryzmu i pragmatyzmu jest to, że oba te
kierunki walczą z racjonalizmem, również są ich,
- że empiryzm odwołuje się do faktów, a pragma-
tyzm - do kryteriów.

W ustępie następnym ponownie podkreśla autor, że
pragmatyzm nie jest teorią, lecz jedynie metodą.

W zwięzku ze zdaniem końcowym powyższego ustę-
pu zastanawiano się nad porównaniem wiedzy z me-
tafizyki.

W ostatnim ustępie na str. 29-iej się zawruty w sto-
sunku do dawnej metafizyki. - Zawsza się jej prze-
deuszystkiem, że poprostaje ona na rozważaniach
stowułych, które - wedle pragmatyzmu - nie są właści-

wie rozważaniami.

Pragmatyzm przeciwstawia "rozważaniom" tego rodzaju (ust. na str. 30. - "Gee jeśli...") pewien moment energetyczny, moment celowości, program pracy, radzącej do zmieniania istniejącej rzeczywistości.

W związku z treścią ustępu następnego zastanawiano się nad tem, czy zdania: 1) prawda jest prawidłem dla zmieniania rzeczywistości, i 2) prawda jest narzędziem dla zmieniania dla rzeczywistości - są równoczesne. Ta zaś dyskusja dała powód do dyskusji na temat porównania pragmatyzmu Peirce'a z pragmatyzmem James'a.

Następnie zastanawiano się nad stosunkiem pragmatyzmu do nominalizmu, do utilitaryzmu i do pozytywizmu. To wszystko w związku z treścią ustępu (na str. 30.). Równy się zaczęła od słów: "W ten sposób teorie staje się narzędziami..."

W ustępie następnym jest zauważane stanowisko pragmatyzmu - jako niekoniecznie nieprzejednane w stosunku do racjonalizmu, - a więc występująca różnica pragmatyzmu i empiryzmu.

Wreszcie w Prociutkim ust. na str. 31 - ponowne zbranie cech pragmatyzmu - jako metody.

16./XII. 1924. W/2 Sekretarza: Włost. Kulicki.

342

Seminarjum filozoficzne F. 5./XII. 1927.

Obecni: Adolphiówna, Fręckiewiczówna, Łaskowiczówna, Sokolowska, Jurewiczówna, Czapka, Borowski, Burhardt, Walicka, Eisenberg, Piasecki, Stucewicz, Korilkowski, Brojdówna, Renigsberg, Aberzawska, Dreilinger.

Treść zebrań była dalsze rozbioranie na temat II. wykładu „Pragmatyzm” W. James'a, listami natomiast mowa o ustępie Ronicowym na str. 28-iej i o ustępie następnym (już na str. 29-iej)

James wypowiada przekonanie, że już w filozofii Sokratesa, Arystotelesa, potem Locke'a, Berkeley'a, Hume'a, a wreszcie Shadworth'a Hodgson'a znaleźć można pewne momenty pragmatystyczne. Usiłowanie wskazać owe momenty w filozofii każdego z wymienionych wyżej myślicieli, przyczyną wywołaną się dłuższą nieco dyskusją w związku z rozprawą pragmatyzmem Sokratesa, a potem Berkeley'a.

- Ustępie pierwszym na str. 29-iej wymieniona autor swoim cechy charakterystyczne pragmatyzmu.
- Wyowiedziane są one najgłówniej w dwóch rozdziałach następujących. - [Pragmatyzm] „

od abstrakcyj i niedostateczności, od rozwiązani stowupch,
- od etych racji a priori, od niewrozrzuonych zasad,
zamkniętych systematów, od pretensyj do absolutu i
pierwszych przegtków. Lincera an Ru Rencretuosci
i scistości, Ru faktum, Ru osquami Ru futgose."
Zastanawiano się nad tem, jak należy interpre-
tować - w duchu James'a - poszczególne terminy
w zdaniach powyższych.

6./XII. 1924.

W/z. Sekretarza: Wicst. Kalicka.

345

Seminarjum filozoficzne IX 28./XI. 1927.

Obecni: Fręckiewiczówna, Ks. Alchimowicz, Szaganówna, Aberrauńska, Jurewiczówna Tiascki, Czajbaum, Sulczyński, Barbarat, Kulicka, Laskowiczówna, Eisenberg Kori-Kowski, Ancewicz, Kenigsberg, Dreilinger, Adolphówna.

Treść zebrań była rozważania nad częścią (od str. 26-28 wt.) wykt. II. "Pragmatyzm" James'a. Przystąpiono do rozprawy na zebraniu poprzednim, dyskusji na temat tezy Seircea: Każde nasze przeświadczenie jest prawidem naszego postępowania. Dyskusja ta zamknięta przez podanie następującego wyjaśnienia: wymieniona powyżej teza ma być rozumiana w tem znaczeniu, że każde przeświadczenie nasze może być zawsze prawidem naszego postępowania, lecz że nie musi nim być. Była następnie mowa o prawach ogólnych - jako o wyjaśnieniach - jako o racjach - dla pewnych następstw. - To wszystko w zwięzku z ustępem (na str. 26) rozprawy najczym się od stąd: "Prut oka..." Następnie następującym jest mowa o konsekwencjach praktycznych które mogą wynikać z pojęć (a nie już z twierdzeń).

W wstępie, który się zaczyna od słów: "Jaka jest zasada...", się uwagi historyczne w stosunku do pragmatyzmu.

W związku z 3. wstępnymi następnymi była mowa o chemiku Ostwaldzie, który zajęł na tej nauce szeregótowej stanowisko pragmatystyczne.

Nreszcie zastanawiano się nad treścią wstępu (na str. 28.) który się zaczyna od słów: "Zdumiewające jest...", a w którym autor przedkłada nacisk specjalny na zdanie: "Nie może być żadnej różnicy gdzieś, która by nie esyła jakiegóż różnicy gdzieindziej; miana różnicy w prawdzie abstrakcyjnej, która by się nie ujawniła, jako różnica w konkretnym fakcie i postępowaniu, wynikającym z tego faktu, jako wytknięciem komus, gdzieś, kiedyś, i w jakikolwiek sposób."

W/z. Sekretarza: Wiest. Kulicka.

2./XII. 1924.

21. XI. 1924.

Obecni: Adolphówna, Fręckiewiczówna, Ks. Alchimowicz, Sokotowska, Juwiczówna, Ancewicz, Tiascki, Cwojbaum, Eizenberg, Szulczyński, Burhardt, Kulińska, Gostkiewiczówna, Kozikowski, Brojdówna, Abramiska, Tinska, Dreilinger.

Treść zebrań była rozważania na temat wykładu II. „Pragmatyzm” W. Jamesa. Zastanawiano się nad podanym przez autora przykładem zastosowania metody pragmatystycznej poszukiwano jej konsekwencji praktycznej w wypadku danym.

Następnie omawiano kwestję różnicy między dyskusją metafizyczną a dyskusją pragmatystyczną.

Treście zaczęto się zastanawiać nad ustępem, który zaczyna się od słów: „Dzint aka...” (str. 26), rozważano mianowicie tego Peirce'a. Tęta ta jest następstwa. — Każde nasze przekonanie jest prawidłem postępowania. Tomiewar w tym tylko wy-

padku datowy się też powyższą obalić, gdyż
się analaz przykład jakiegoś przekonania, które
pozostato bez żadnego wpływu na nasze postępowanie,
użycowano przykład taki znaleźć. Użycowania
te jednak pozostaty bez skutku, wobec czego te-
raz Seiree'a przyjęto narazie.

28. VI. 1924.

N./z. Sekretarza: Wiest. Walicki.

14/XI. 1927r.

Obecni: Fręckiewiczówna, Ks. Melimowicz, Sułkowska,
Jurewiczówna, Piasecki, Ancewicz, Kozikowski, Burhardt,
Cwajbaum, Szulcapiński, Borowski, Wulicka, Laskowi-
czówna, Ejzenberg, Kaganówna, Brojdówna, Kenigs-
berg, Sińska, Aberżaniska, Dreilinger.

Dalsze rozważania na temat I wykł. „Pragmatyzmu”
Jamesa rozpoczęły się od podania w skróceniu treści
papieru (na str. 17-stu).

Następnie przystąpiono do zastanawiania się nad
ustępem (na str. 18-iej), rozpoczynającym się od słów:
„Taka jest reakcja...”. W ustępie tym wyrażona jest kon-
sekwencja braków systemów empirycznych i racjo-
nalistycznych. — Oto „powarnie budującej mitologii
filozofji nie zadowolili się Ludwigem & nich. Ponadto
wskazuje autor w ostatnim zdaniu tego ustępu
na konieczność liczenia się z innymi „mitosunka-
mi filozofji” — z szdem ich, sz ani bowiem — jako
umysł „typowo doskonały” — dalecy od jednostran-
ności i uprzedzeń niektórych filozofów zawo-
dowych.

W ustępie następnym wspomina James o prag-
matyzmie, który — jak określa autor — ma właśnie
zadowolić owe „umysły typowo doskonałe.”

Sacregótowe rozważania na temat pragmatyzmu
protestantów James do wykładu następnego.

W porostatej części wykładu pierwszego mamy
rekapitulację wszystkiego, co autor powiedział już
poprzednio. Rekapitulację tę ujmuję on formą możli-
wych zarzutów, które - jak przypuszcza - trzeba
mu postawić niektórym filozofom zawodowi, i obro-
nę przeciwko tym skonstruowanymi przez siebie za-
rutom. Jest tu mowa o dwóch zarzutach sa-
dniczych: 1) zarzut zbytnej schematyczności,
powierzchowności, która się wyraża w tym po-
dziale umyślowo na dwa typy - miękkie i twarde.
2) zarzut, dotyczący napaści autora na abstrakcyj-
ność filozofii racjonalistycznej, jest bowiem owa
abstrakcyjność - wedle zdania wielu filozofów -
właśnie zaletą i celem filozofii.

Zastanawiano się następnie nad schematem
dowodów autora przeciwko Kartezjuszowi z po-
wyższych zarzutów. Na tem zakończyły się rozwa-
żania na temat wykładu I-go.

W części pierwszej wykładu II-go ("Co znaczy
metodzie") jest mowa o pragmatyzmie - jako o
Stanawiano się nad zagadnieniem: co rozumieć
przez wypracowanie - dyskusja metafizyczna.

W/Z Sekretarza: K. Kulicki

7 / VI. 1927 r.

Obecni: Adolphiówna, Fręckiewiczówna, K. Achimowicz,
 Ancewicz, Piasecki, Kozikowski, Sokolowska, Jurewiczówna,
 Szulczyński, Barhardt, Sulicka, Ejzenberg, Brojdówna,
 Kaganówna, Kenigsberg, Pińska, Abercainska, Borowski.

Treścią zebrania były rozważania na temat I wykładu
 do "Pragmatyzmu" Jamesa, poczynając od str. 9-ej.
 Jest tu w dalszym ciągu mowa o filozofii empirycznej,
 a mianowicie - wyjaśnienie przewagi, jaką osiągnęła
 od niedawna ta filozofia nad racjonalistyczną, - na
 tle rozwoju nauk przyrodniczych.

Następnie przechodzi autor do umiarkowania filozofii
 racjonalistycznej, w której wyróżnia dwa typy: 1) rady-
 kalny - angielsko-hegeljański idealizm transcendentálny
 i 2) mniej radykalny - t. j. szkodę szkodę, wskazuje
 ich przedstawicieli i charakteryzuje oba typy, pod-
 kreślając przytem specjalnie cechy zagadnienia całej
 filozofii racjonalistycznej: brak styczności z życiem
 realnem, sztuczność.

Treścią wypowiedzi autor swoje przekonanie co
 do tego, jakiej filozofii nam dziś potrzeba. - Oto
 takiej, która umiała potęgować w sobie część dla
 faktów z części dla wartości religijnych. Na tem
 konieczy się znowu pewna część.

Dalej (aż do połowy str. 18-ej) James amawia szcze-
gotowo cechy ujemne filozofii racjonalistycznej, przy-
czem przytacza dla poparcia swoich wywodów dwa
głosy: 1) filozofa-dyletanta (swego dawnego studenta),
który również wskazuje na onę sztuczność, „wytwor-
ność”, odwrócenie się od życia realnego, jakie ce-
chują filozofię racjonalistyczną, i 2) filozofa za-
wodowego - Leibniza, który w swojej „Theodicee... de-
je nam wstanie przykład typowy racjonalizmu.
Autor polemizuje tu z Leibnizem, próbuje mia-
nowicie obalić jego dwa argumenty, które
on (t.j. Leibniz) podał dla usprawiedliwienia
Boga. A celu poparcia swoich twierdzeń przy-
tacza jeszcze autor zdanie w tej kwestji ty-
powego empiryka - Morrisona J. Swifta.
Pasaż to się tu zagadnienie, czy autor wystę-
puje przeciwko racjonalizmowi tylko, czy też
i przeciwko wszelkiej religji. Odwoławszy się
do treści niektórych ustępów poprzednich, -
można dać odpowiedź: James nie występuje
przeciw religji.

W/z. sekretarza: Wicst. Walicka.

Obecni: Adolphówna, Kozłowski, Piasecki, Frackiewiczówna, Sobotowska, Borowski, Burkhardt, Kalicka, Siekierko, Eizenberg, Dreilinger, Brojdówna, Tlustka, Abernaska, Raganówna.

Treścią zebrania było dalsze rozważanie tekstu I-go wykładu „Pragmatyzmu” Jamesa, począwszy od str. 7-ej. Zastanawiano się nad zastrowieniem, które czyni autor co do swego podziału umysłów na 2 typy i co do potęceń pewnych cech w obrębie każdego z nich. Autor wskazuje mianowicie na fakt bardzo częsty tążceń w jednym umyśle cech „z obu stron kreski.”

Zastanawiano się więc nad awem kompromisowem tążceń w sobie przeciwności.

Pierwszą dyskusję wywotały próby wyjaśnienia potęceń oschłości z sentymentalizmem (racjonalista) i nieuczuciowości z brutalnością (empiryk); wywotała też dyskusję wskazaną przez autora możliwość tążceń determinizmu z indeterminizmem - w t. zwany wolnościowy determinizm.

Kwestie związku z ustępami na pierwszej stronie str. 8-ej zastanawiano się nad dożnością do tążceń części dla faktów z religią, która-to dożność

- występuje tak wyraźnie - wedle zdania autora -
- w prozektu wieku XV-go.

Na tem konicą się rozważania, dotyczące pragmatycznego i humanistycznego charakteru filozofji. W ustępie następnym jest już mowa o systemach w filozofji, do rozważania których przystąpił wreszcie w konicy zebrań.

5./XV. 1927.

W/y Sekretarza: Kłst. Kulicka.

Obecni: Jurcwiczówna, Sokołowska, Trąckiewiczówna, Ancwicz,
Kozikowski, Piasecki, ks. Alchimowicz, Szubczyński, Walicka,
Burhardt, Sikierko, Łaskowiczówna, Brojdówna, Pińska,
Kaganówna, Kenigsberg, Aberxańska.

Trością zebrania było dalsze rozważanie tekstu I^o wykładu
„Pragmatyzmu” James'a. Zastanawiano się mianowicie
nad połączeniami pewnych cech w obrębie każdego z
2 typów, na które dzieli autor umysły ludzkie.

Na poprzednim zebraniu omówione już zostały przeciwstawienia:

1) racjonalista - empiryk; 2) intelektualista - sensualista;

3) optymistą - pesymistą; rozważano więc obecnie dalsze
przeciwstawienia: 4) idealista - materialista; 5) religijny -

nie religijny; 6) wyznawca wolnej woli - fatalista; 7) monista -

pluralista; 8) dogmatyk - sceptyk. Dłuższą dyskusję wywołało

zagadnienie: w jakim znaczeniu używa autor terminów

idealizm - materializm oraz w związku z tem dyskutowano

nad przeciwstawieniem: monizm - pluralizm. Następnie

zastanawiano się nad podziałem umysłów na miękkie i

twarde, usiłując znaleźć zasady tego podziału, porysem

wytknięta kwestja sporna: w jakim znaczeniu używa

James terminu uczuciowy.

Obecni: ks. Alchimowicz, Dorowski, Szulczyński, Woyczyński,
 Walicka, Adolphówna, Burhardt, Frackiewiczówna, Anczewicz,
 Jarewickówna, Kozikowski, Piascki, Brojdówna, Kaganówna,
 Aberżañska, Pińska, Dreilinger.

Treścią zebrania było dalsze rozważanie treści I wykładu
 z Pragmatyzmu James'a aż do połowy str. 8-ej.

Wyjaśniono zdanie: „Filozofja jest jednocześnie najwznioslejszym
 i najtrywialniejszym z celów ludzkich.”

Cały interpretowany ustęp podzielono na 2 części. Pierwsza
 - stwierdza, że każdy człowiek ma pewną filozofję, która to
 filozofja posiada ogromną wagę i wpływ na życie praktyczne.
 Druga - omawia zależność filozofji od temperamentu.

James dzieli temperamenty z punktu widzenia psychologicz-
 nego na uczuciowe i oschłe oraz przyjmuje w obrębie każdego
 typu temperamentowego pewne specjalne połączenia właści-
 wości. Rozpatrywano stosunek podziału James'a do staro-
 żytnego podziału temperamentów (na 4). W związku z
 połączeniem właściwości w obrębie każdego typu tempera-
 mentowego, zastanawiano się, jakiego rodzaju empirycy
 mają skłonności ku materializmowi.

29 X 1924

sekretar seminarjum: A. Sikirko.

Obecni: Borowski, Buschardt, Frąckiewiczówna, Halicka, ks. Alchimowicz, Jurkiewiczówna, Piasicki, Ancewicz, Kenigsberg, Kaganówna, Brojdówna, Szulczyński.

Treść zebrań były rozważania na temat rozdziału I książki James - Pragmatyzm. Zastanawiano się szczególnie nad dwoma twierdzeniami, dającymi się wyróżnić w treści ustępu pierwszego: a) filozofja ma wpływ na życie praktyczne b) wątpliwem jest, czy cokolwiek innego - poza filozofją - wpływa na to życie praktyczne.

Z rozważań nad twierdzeniem a) wyprowadzono następujące tezy:

I filozofja wpływa na określenie celów życia.

II - " - " - " na utworzenie zasad postępowania.

III - " - " - " - " na sposób reagowania na okoliczności

życiowe. Następnie rozważano twierdzenie b). Na postępowaniu człowieka wpływają czynniki psychiczne i apsycheiczne. Te ostatnie wpływają na postępowanie niezależnie od filozofji danego człowieka. Zastanawiano się również nad treścią ustępów: II, III i IV. James chce połączyć filozofję szkolną z filozofją każdego człowieka i, biorąc za punkt wyjścia filozofję każdego człowieka, przystępuje do niej z metodami filozofji szkolnej.

28 X 1924.

Sekretarz seminarjum: A. Sikurko.

Obecni: Ejzenberg, Kenigsberg, ks. Alchimowicz, Borowski,
Berhardt, Frackiewiczówna, Adolphówna, Sikierko,
Walicka, Woyczyński, Jurewiczówna, Ancewicz, Turbowicz,
Brojdoówna, Raganówna, Pińska, Dreilinger, Piasecki.

Trześcia zebrania było:

I Omówienie planu pracy w bieżącym roku akademickim:

1) Czytanie (domowe), interpretacja i dyskusja na temat
książki - William James, Pragmatyzm; sprawozdania
pisemne z zebrań, pisemne preparacje.

2) Lektura domowa dzieł, wskazanych przez Kierownika
Seminarjum, - i sprawozdania pisemne z niej.

3) Praca seminaryjna na temat samodzielnie obrany
z zakresu filozofji.

II Rozważania wstępne, dotyczące wyżej wymienionej książki

27 X 1924.

Sekretarz seminarjum: A. Sikierko.

Seminarium 1925 | 26

Seminarjum filozoficzne I.

5. X. 1925.

Obecni: Smuszkinówna, Głuchowski, Renigsberg, Cwajbaum,
Nocheminówna, Kapłanówna, Skulcówna, Skulczyński, Pińska,
Jurewiczówna, Frąckiewiczówna, Ratkowski, Sokołowska,
Moknecka, Sikiurko, Burhardt, Ancewicz, Landau, Kulikow-
na, Furbowicz, Rabinowicz.

Na wstępie podano została przez kierownika Seminarjum
lektura domowa na rok akad. 1925/26. Wszyscy uczestnicy
Sem. obowiązani są złożyć streszczenia z następn. książek:

„Etyki nikomachejskiej” Arystotelesa (ks. I, II oraz 8 rozdz. z III-ciej)

w ciągu I-go trymestru; „Etyki” Spinozy (ks. I i II) w ciągu

II-go trym.; „Wstępu do historii filozofji” Hegla w ciągu III-go trym.

Przedmiotem pracy seminaryjnej w bieżącym roku akad.

będzie interpretacja dzieła Immanuel'a Kanta: „Gründ-
legung zur Metaphysik der Sitten.”

Następnie przystąpiono do odkrywania i interpretowania
ustępami tekstu dzieła podług przekładu polskiego

prof. Wartenberga (Lwów 1906). Odczytano 8 pierwszych ustępów przedmowy. (od str. 5-iej do 8-iej). Kwestje, które się wyłoniły w toku rozważań, były następujące:

- I. Zdawanie sobie sprawy z platońskiego oraz kantowskiego podziału nauk; analogje i różnice między temi dwoma podziałami; zasady oraz logiczne formy zewnętrzne podziałów.
- II. Dlaczego Kant uważa logikę za naukę aprioryczną.
- III. Dalszy podział nauk u Kanta; przedmioty poszczeg. nauk.
- IV. Wymagania Kanta, co do oddzielenia nauk racjonalnych od empirycznych.
- V. Stwierdzenie istnienia (too) etyki racjonalnej, argumentowane podobnie jak stwierdzenie, iż logika jest nauką aprioryczną.
- VI. Co Kant rozumie przez prawo moralne. Próba zejścia stanowiska wobec kantowskiego twierdzenia o prawie moralnem.

10. X. 1925.

Sekr. Sem.: A. Siekierko?

Seminarjum filozoficzne II.

12. X. 1925.

Obecni: Czajbaum, Rubinsztajnówna, Sokołowska, Jurciewiczówna, Borowski, Frąckiewiczówna, Bncewicz, Mokrzecka, Błchimowicz, Sikierko, Walicka, Burhardt, Kaplanówna, Rautensztajnówna, Turbowicz, Brojdówna, Reutt, Nocheminówna, Kulikówna, ks. Rucharski, Gluchowski, Skulcówna, Smuszkinówna, Landau, Skulczynski, Rabinowicz, Ratkowski.

Trzecią zebrania było:

I. Krótkie powtórzenie toku rozważań z popołudniowego zebrania.

Wyjaśnienie kryżującego się podziału nauk filozof. u Kanta.

II. Rozważanie trudności, która się nasunęła w związku z interpretacją poglądów Kanta na prawo moralne. Trudności była następująca: Kant twierdzi, iż prawo moralne jest prawem apriorycznym; z drugiej zaś strony, że słów Kanta można wywnioskować, iż dowiadujemy się o istnieniu prawa moralnego aposteriori. Stąd niektórzy członkowie seminarjum wyciągali wniosek, iż rozumowanie Kanta jest sprzeczne; że twierdzi Kant: prawo moralne aprioryczne jest aposterioryczne. Podawano próby rozważania trudności. Ostateczna interpretacja brzmiała jak następuje:

Należy odróżnić dwie rzeczy: uzasadnianie jakiegoś prawa od poznawania prawa w znaczeniu dowiadywania się o istnieniu. O prawie moralnem dowiadujemy się za pośrednictwem doświadczenia, ale to wcale nie znaczy, że uzasadniamy go na podstawie doświadczenia. Dość jest bowiem jednego wypadku, w kt. poznaję prawo moralne, abym poznał je odrazu jako powszechne i konieczne, a więc aprioryczne. Żadnej sprecyzności niema w twierdzeniu: iż, o istnieniu prawa apriorycznego dowiadujemy się a posteriori.

16. X. 1925.

Sekr. Sem.: B. Sikirko.

Seminarjum filozoficzne III. 19. X. 1925.

Obecni: ks. Rucharski, Nochemenówna, Truleówna, Kapłanówna, Rauterstejnówna, Landau, Fręckiwierówna, Smuszkówna, Rubinstejnówna, Ancewick, Rozikowski, Szubczyński, ks. Alekimowick, — Jurwickówna, Reutt, Rabinowick, Głuchowski, Turbowick, Burkhardt, Walicka, Sikiurko, Moknicka, Renigsberg, Bryjdówna, Pińska, Czajbaum, Dreilinger, Kulikówna.

Treść zgromadzenia była dalszą interpretacją „Uzasadnienia metafizyki moralności” Kanta. (od str. 8-iej do poł. str. 9-iej).

Jak rozważani były następujące:

- I. Czym się różnią prawa moralne od wszystkich pozostałych praktycznych. Jaką rolę odegra doświadczenie odnośnie do praw moralnych.
- II. Dla jakich celów niezbędna jest metafizyka.
- III. Dyskusja na temat: jak należy rozumieć „zgodność” postępowania z prawem moralnym.

26. X. 1925.

Skr. Sem.: A. Sikiurko.

Obecni: ks. Kucharski, Cwajbaum, Landau, Rubinsztejnówna, Smuszkinaówna, Fręckiwiexówna, Sokołowska, Ratkowski, Reutt, Rabinowicz, Kozikowski, Gluchowski, Ancuwicz, Alchimowicz, Burhardt, Gurewiczówna, Kenigsberg, Turbowicz, Zajkowski, Sikiurko, Walicka, Moknicka, Brojdówna, Pińska, Kapłanówna, Rautensztejnówna, Nochemenówna, Gutman.

Treścią ubrania było ukończeniu interpretacji przedmowy Kanta do „Uzasadnienia metafizyki moralności.”

Tok rozważań był następujący:

- I. Czy postępując wedle prawa moralnego, postępujemy świadomie. (Wyjaśnieniu kwestji, podniesionj przez jednego z uczestników sem. na poprzednim zebraniu).
- II. Jakim jest stosunek czystej filozofji moralnej do filozofji Wolffa.
- III. Stosunek „Uzasadnienia metafizyki moralności” do „Krytyki czystego praktycznego rozumu.”
- IV. Przedmiot „Uzasadnienia metafizyki moralności.”
Czyli Kant nie chce wykazać w „Uzasadnieniu” zastosowania najwyższej zasady moralności do całego

systemu metafizycznego. opisane II.

26. X. 1925.

- V. Metoda, którą Kant ma zamiar stosować w swej pracy.
VI. Różnica pomiędzy postępowaniem analitycznym a Reitti
 indukcyjnym. Kowcki, Głuchowski, Ancewicz, Alchimowicz,
VII. Ogólna charakterystyka przedmowy do „Uzasadnienia”
Sikirko, Kalicka, Mochnicka, Bryjdówna, Pińska, Kaptaniówna,
1. XI. 1925. rdówna, Mochimierówna, Ję. Sekr. Sem. A. Sikirko.

Przedmiotem było ukończenie interpretacji przedmowy
 Kanta do „Uzasadnienia metafizyki moralności”.

Jak rozważania był następujący:

I. Czy postępując wedle prawa moralnego postępujemy
 świadomie. (Wyjaśnienie kwestji, podniesionej przez jednego
 z uczestników seminarja poprzednim zebraniem).

II. Jakim jest stosunek czystej filozofji moralnej do filo-
 zofji Wolffa.

III. Stosunek „Uzasadnienia metafizyki moralności” do
 „Krytyki czystego praktycznego rozumu”.

IV. Przedmiot „Uzasadnienia metafizyki moralności”.

Wskazywanie Kantem na inne wyrażenie w „Uzasadnieniu”

na przedmiotem czystego rozumu praktycznego do czystego

Seminarjum filozoficzne V.

9. XI. 1925.

Obecni: ks. Rucharski, Kenigsberg, Szulcówna, Nochemenówna,
Rabinowicz, Ratkowski, Turbowicz, Kapłanówna, Smuszkinówna,
Gutman, Szulczyński, Ancewicz, Rokikowski, Reutt, Gluchowski,
Jurewicówna, Sokolowska, Borowski, Burhardt, Sikiurko, Walicka,
Moknicka, Łojkowski, Landau, Rautensztejnówna, Kulikówna,
Pińska, Brojdówna, Czajbaum, Dreilinger, Frackiewiczówna.

Treścią zebrań była interpretacja pierwszego ustępu z pierwszego rozdziału „Uzasadnienia metafizyki moralności” Kanta.

W związku z interpretacją oraz krytyką tego ustępu wysunęły się następujące kwestje:

I. Czy nie można przyjąć, że jakaś inna rzecz, niż dobra wola, jest jedynie bezwzględnie dobra, na przykład talenty umysłu.

II. Wola, jako formalny składnik dobrych uczynków.

III. W jaki sposób dochodzi Kant do pojęcia dobra. Analiza pojęcia dobrego uczynku.

IV. Różnica pomiędzy analitycznym a indukcyjnym postępowaniem.

V. Różnica pomiędzy pojęciem dobra a kryterjum dla odnajdywania dobra.

VI. W jaki sposób może Kant analizować pojęcie dobrego uczynku, nie mając przedtem żadnego faktu dobrego uczynku w doświadczeniu.

16. XI. 1925.

Sekret. Sem. A. Sikiurko.

Seminaquium florifera II.

16. XI. 1925.

390

Obecni:

K. Klucharski

P. Geyssler

F. Gutman

B. Czapla

R. Rautenberger
Smarski

G. Turban

L. Landau

F. Jurek

M. F. G. Krawiec

L. Jurek

K. Gulczyński

A. G. G. G.

S. Rabun

T. Rafalowski

E. G. G. G.

W. Borowski

S. G. G. G.

H. G. G. G.

Z. G. G. G.

W. G. G. G.

S. G. G. G.

E. G. G. G.

E. G. G. G.

B. G. G. G.

M. G. G. G.

G. G. G. G.

R. G. G. G.

Seminarjum filozoficzne II.

16. XI. 1925.

Obecni: ks. Kucharski, Kenigsberg, Gutman, Cwajbaum,
Rautensztejnówna, Smuszkinówna, Turbowicz, Landau,
Jurwickówna, Frąckiewiczówna, Reutt, Skulczyński, Ancewicz,
Rabinowicz, Ratkowski, Głuchowski, Borowski, Kozikowski,
Buchardt, Łajkowski, Walicka, Moknicka, Kapłanówna,
Rulikówna, Brojdówna, Pińska, Dreilinger, Nochemenówna.

Treść ubrania było: dalsza dyskusja nad treścią ustępu
pierwszego oraz interpretacja 2-go i 3-go ustępów rozdz. I-go
„Uzasadnienia metafizyki moralności” Kanta.

W dyskusji na temat ustępu I-go poruszono następujące
kwestje: I. Jak należy rozumieć stosunek treści pojęć: dobro
moralne i dobra wola. II. Jaka metoda posługuje się Kant
przy dochodzeniu do pojęcia dobra. (analiza czy indukcja).

III. Dalsze rozważania zanutu, iż twierdzenie Kanta o bezwzględnej
i jedynej wartości dobrej woli jest nieuzasadnione.

W związku z interpretacją ustępu 2-go wyjaśniano zwrot:
„pomyślny pomagający dobra wola.”

sekr. Sem. A. Sikiorko.

23. XI. 1925.

Obeem:

X. Skucharski T. J.

P. Kuroszewicz

R. Kochmenowicz

L. Landau

S. Pabianowicz

M. Mucienowicz

B. Muszkowicz

F. Gutman

Stefan B. B. B. B.

Zygmunt Gulezyński

Henryk M. M. M.

Łódź Peatt

E. G. G. G.

A. A. A. A.

G. G. G. G.

W. W. W. W.

F. F. F. F.

A. A. A. A.

W. W. W. W.

F. F. F. F.

Z. Z. Z. Z.

K. K. K. K.

P. P. P. P.

B. B. B. B.

M. M. M. M.

A. A. A. A.

B. B. B. B.

V. Rozprawy Seminarjum filozoficzne VIII. 23. XI. 1925.

Obecni: ks. Kucharski, Kenigsberg, Nochemenówna, Landau,
Rabinowicz, Frąckiewiczówna, Smuszkinówna, Gutman, Reutt,
Bucharadt, Szulcyrński, Korzikowski, Gluchowski, Jurawicówna,
Ancwicz, Turbowicz, Sokolowska, Sikierko, Walicka, Moknicka,
Zajkowski, Kulikówna, Rautensztejnówna, Brojdówna, Pińska,
Szulcówna, Cwajbaum.

Treścią ubrania była interpretacja trzech dalszych ustępów z rozdziału
pierwszego „Uzasadnienia metafizyki moralności” Kanta.

(ustępy: 4, 5, 6).

Tok rozważań był następujący:

I. Najogólniejszy schemat rozumowania Kanta w ustępach:

3-im, 4-ym, 5-ym i 6-ym) (ust. 3-ci zawiera tekst; ust. 4-ty – możliwe
zanuty; ust. 5-ty i 6-ty – rozumowanie Kanta, odpierające te
zanuty).

II. Formułowanie w sylogizmach twierdzeń utylitarystów
oraz twierdzeń Kanta.

III. Podział dowodu Kanta.

IV. Cechy wspólne oraz różnice w stanowiskach: Kanta
i utylitarystów.

V. Krytyka rozumowania Kanta.

23. XI. 1925.

a) krytyka racjonalna; rola celowości w dowodzie Kanta; celowość a funkcje rozumu; *Wierzbina, Gielman, Reutti.*

b) kwestjonowanie przesłanek Kanta.

Brzezina, Turowska, Sokolowska, Sekr. Sem.: A. Sikiński, Cha.

27. XI. 1925. *Wierzbina, Rautensztajnowa, Brojdówna, Pińska,*

Trutówna, Cwybaum.

Trzeci obronca była interpretacja trzech dalszych ustępów z rodzaju porównania „Wprowadzenia metafizyki moralności” Kanta.

(ustępy 4, 5, 6)

Sch rozważań był następujący:

I. Najogólniejszy schemat rozumowania Kanta w ustępach:

3-ym, 4-ym, 5-ym i 6-ym (ust. 3-i zawiera tekst; ust. 4-ty - możliwa racja; ust. 5-ty, 6-ty - rozumowanie Kanta, odpiwające tej racji).

II. Formułowanie w sylogizmach twierdzeń utylitarystów oraz twierdzeń Kanta.

III. Podział dowodu Kanta.

IV. Cechy wspólne oraz różnice w stanowiskach Kanta i utylitarystów.

Seminarjum filozoficzne VIII. 30. XI. 1925.

Obcni: Kenigsberg, Szulcówna, Landau, Cwajbaum, Gutman, Rautensztejnówna, Frąckiewiczówna, Smuszkinaówna, Ratkowski, Rozikowski, Reutt, Szulczyński, Turbowicz, Gluchowski, Borowski, Alchimowicz, Burhardt, Sikurko, Zajkowski, Walicka, Moknicka, Kapłanówna, Nochemenówna, Kulikoówna, Brojdówna, Pińska, Sokołowska, Jurciewiczówna, Dreilinger, ks. Rucharski.

Treścią zbrania była interpretacja ostatniego ustępu, odczytanego na poprzednim zebraniu oraz 4-ech dalszych ustępów z rozdz. I „Uzasadn. metaf. moraln.” Kanta. (do ustępu na str. 21, rozpoczynającego się od słów: „Zabieramy się swą własną nieszczęśliwość...”).

Tok rozważań był następujący:

- I. Kierownictwo woli przez rozum, ajste nie jako konsekwencja z kalwienia celowości rozumu, lecz jako fakt doświadczenia.
- II. Dyakuncja Kanta: rozum może dążyć albo do innego celu (siłowości) albo do stworzenia woli samej w sobie dobrej. Jak to należy rozumieć.
- III. Stosunek pojęcia obowiązku do pojęcia dobrej woli.
- IV. Podział postępków według Kanta. Przykłady odpowiadające różnym kategorjom ukrytków.

V. Jaki byłby konsekwentny pogląd Kanta na kwestję kształcenia woli.

5. XII. 1925.

Sekr. Sem. A. Sikierko.

Tęsknota była interpretacją ostatniego ustępu, odczytanego na poprzednim zebraniu oraz 4-tych dalszych ustępów z rozdz. I.

Uzasadnia metaf. moraln. Kanta. (do ustępu na str. 21, rozpoczynającego się od słów: „Zabierając się w ogóle do własności...”)

Tęsknota była następująca:

- I. Kierownictwo woli przez rozum, czyli nie jako konsekwencja z założenia celowości rozumu, lecz jako fakt doświadczenia.
- II. Dyktando Kanta: rozum może dążyć albo do innego celu (sensytywne) albo do stowarcia woli samej z sobą dobrej. Jak to należy rozumieć.
- III. Stowarcie pojęcia obywatela do pojęcia dobrej woli.
- IV. Podział postępów według Kanta. Przykłady ekspozycji.
- V. Wskazanie na pewne kategorie trybów.

398

Seminarjum Filozoficzne IX. z dn. 7. XII. 1925.

Obecni: ks. Ks. Kucharski, F. Jurewicówna, Sz. Landau, P. Pau-
tematindówna, B. Cwajlanno, E. Kaptanówna, J. Kochmenówna,
H. Flackiewiczówna, St. Burchardt, E. Korikowski, J. Peutt, L. Saul-
czyński, E. Głuchowski, T. Patkowski, S. Pabiniowa, H. Ancewicz,
H. Sikiorko, W. Wabicka, J. Mobracka, J. Zajkowski, S. Turbawicz,
E. Kulikówna, B. Brajdońska, F. Gutman, B. Artynger, B. Smusz-
kindówna. -

Czytanie i analiza rozdziału "Masadrimie metafizyki
moralności" Kant'a w dalszym ciągu.

Gisela Löeffel

399

Sprawozdanie z Posiedzenia
Seminarjum Filozoficznego 18. 2. 1925. 4. XII. 1925.

dotychczas się dyskusja z powodu wystąpienia, podnie-
sanej przez Kt. Feitza. Wystąpienie pomysłowe da się stracić
w sposób następujący: Kant twierdzi, że o ile postępek
jest zgodny z obowiązkiem, lecz został dokonany nie
dla niego lecz ze skłonności, nie ma żadnej prawdziwej
wartości moralnej. Zatem o ile ktoś drogą katechetyczną
woli dojdzie do tego, że pewne obowiązkowe postęпки
stają się dlań skłonnościami, tracą one na prawdziwą
wartość moralną; a drugiej zaś strony, całe wyko-
nywanie postępków zgodnych z obowiązkiem wytworze-
nie w nas pewne dyspozycje, kt. stopniowo zmieniają
a tych postępków skłonności.

- W dyskusji zostały wymienione następujące trzy:
- 1° doskonałości moralna nie jest możliwą, nie jest
właściwym doskonałym wykastatceni charakteru,
a zatem dawać być postępkami, kt. będą wykonywane
nie ze skłonności lecz z obowiązku.
 - 2° Błędem z chwilą zastanowienia gatunków do pa-
nięcia do warunków traci wszelką wartość istnienia
 - 3° Skłonności i dyspozycje są czymś różnym, zatem
Kant jest w zgodzie z tym, że o ile mówi o skłonnościach
właściwych tylko.

Dyskusja nie rozstrzygnęła wystąpienia Kt. Feitza

Spraw. J. Feitza

Seminarjum Filozoficzne X z dn. 14. XII. 1925.

Obecni: ks. K. Kucharski, B. Awajbaum, P. Nochemenówua, M. Szułcówna, S. Pabimowicz, H. Figoniwiczówna, St. Landau, B. Smuszkina, F. Gutman, H. Anusiewicz, J. Reutt, C. Kozłowski, ks. J. Alchimowicz, T. Patkowski, St. Burchardt, C. Guchowski, W. Sokłowska, J. Mokrzecka, W. Walicka, S. Trubowicz, Kubiśówna, B. Brojdówna, P. Kienigsberg, F. Jurawiczówna. -

Czytanie i analiza rozdziału I „Wprowadzenia metafizyki moralności” Kant’a w dalszym ciągu. -

Spisat Józef Reutt

102

Sprawozdanie a porządanie
Seminarjum Filozoficznego — X. 14. XII. 1925.

Po uprzednim, krótkim streszczeniu wstępu do tej pracy -
tanych, zaczęto czytanie następującego 2-go rozdziału str. 21.
Następujące uwagi budowały się w uczestników seminarjum
w czasie czytania: Obawa zamknięcia Kartowi a tego, że
nie jest on komentarym, mówiące w jednym wypadku,
że celem dobrej woli nie jest szczerość, w drugim
zaś, że obowiązkiem naszym jest zaspokojenie szczerości-
wości. Powstaje także trudność w określeniu różnicy między
tymi: szczerość jest dobrem moralnym, a szczero-
wość jest obowiązkiem.

Wznowionym następnym został następujący syllogizm:
Nasznek jest wynikiem pobudki formalnej albo matery-
jalnej; jeżeli nasznek jest moralnym to nie jest wy-
nikiem pobudki materyjalnej; zatem jeżeli nasznek jest
moralnym, to jest wynikiem pobudki formalnej.
Kolejnym czytaniem: analizę tekstu str. 25. —

Sprawozdanie — Józef Reith

Seminarjum Filozoficzne XI. 2 dn. 11. T. 1926.

Obecni: Ks. M. Kucharski, F. Jurawski, E. Korzycki, E. Głuchowski, J. Pałkowski, S. Pabimowicz, H. Frąckiewicz, J. Prochemiński, Kaptan, B. Czapann, F. Gutman, St. Brandt, J. Sulczyński, J. Pętt, J. Łajkowski, A. Laskowski, J. Mokreca, W. Walicka, G. Trębowski, Jentemstjndwaa, M. Pińska, B. Arepinger, Ks. J. Młotkowski, M. Sankowska.

Czytanie i analiza rozdziału I „Mianadmiła metafizyki moralności” Kanta w dalszym ciągu.

Spirat Hoepfutt

405
Sprawozdanie z Poradzenia

Seminarium Filozoficznego XI. 11. I. 1926.

Stronowo dwa pogrednio cytane twierdzenia. Przygotowano do czytania i analizy twierdzeń dalszych.

Mamy trzy następujące twierdzenia: 1° postępowanie moralne jest nie ze skłonnościami ale z obowiązku; 2° postępek z obowiązku ma swą wartość moralną nie w zamierzeniu, który prawnik ma być w rzeczywistości, ale w maksymalnym wadliwym, który go postanawiamy; 3° obowiązek jest koniecznością czynu a porzucenie prawa. Porzucimy prawo i mamy wadydem niego racjonalny, ten racjonalny jest skutkiem nas do uszytku. Pracowaniem może być nie skutek czynu, ale sam czyn. Dla skłonności wadydem racjonalny mieć nie możemy, możemy je tylko postawać lub lubić. Tylko prawo może być przedmiotem racjonalności.

Następujący syllogizm wykonuje nam sposób racjonalności Kanta. Prowadzi z niego, w jaki sposób Kant a dwóch pierwszych twierdzeń wyprowadza twierdzenie trzecie. Syllogizm podaje p. prof. Leżowski. Bani on jak następuje:

Ze względu na czynimy ze skłonności ani z zamierzeniem to czynimy a porzucenie prawa.

Obowiązek spełniany nie ze skłonności ani z zamierzeniem.

Obowiązek zatem spełniany a porzucenie prawa.

Postaje zagadnienie w jakim porządku stornku prawo do obcej woli, które ma być przedyskutowane na posiedzeniu najbliższym.

Grisek Léop. Runtt

107

Seminarium Filozoficzne XII. z dn. 18. I. 1926.

Obecni: ks. K. Kucharski, Sz. Landau, B. Smurakinska, F. Gutman, S. Jabinowicz, J. Zajkowski, H. Fagckiewiczowa, F. Jurkowska, C. Karłowicz, J. Reutt, F. Ratajowski, C. Stuchowski, H. Ancewicz, St. Burckhardt, J. Saulezyński, H. Laskowiczowa, W. Walicka, ks. J. Alchimowicz, B. Awgibann, J. Kochunowiczowa, E. Kaptanowska, Jantuszajndowa, M. Pińska, J. Turbowicz, Keningberg. -

Wyższe i analiza rozdziału 7. "Uzasadnienia metafizyki moralności" Kanta w dalszym ciągu. -

Sprawozdanie Józef Reutt

608
Sprawozdanie z Posiedzenia

Seminarjum Filozoficznego XII. z dn. 18. I. 1926.

Podtrzymaniu twierdzeń wytycznych i analizowanych uśrednień
które brzmiały: 1° postępowanie moralne nie jest ze skłonności
ale z obowiązku; 2° postępek z obowiązku ma inną wartość mo-
ralną niż w zamiarze, który pragnie być realizowanym,
ale w maksymie wartości który go postanawiamy; 3° ob-
owiązek jest koniecznością czynu i poszanowania prawa; przy-
stępowo do czytania. uwagi Kanta do tekstu na str. 24
i dostr.

Szacunek jest minimum; jest on minimum nie mabytem
leż przez równowagę pojęci samodzielnie wywołanym; to
poszanujemy jako prawo, to poszanujemy z szacunkiem. Szacunkiem
jest świadomość godnego szanowania naszej woli prawem bez po-
średnictwa innych wplywów na naszą świadomość. Szacunek
jest skutkiem wywołanym przez prawo, nie zaś jego przyczyną.

Były dyskutowane pewne wątpliwości, które powstały
w związku z czytaniem tekstu.

Na posiedzenie następane należy przeczytać i streścić wykład
na str. 40.

Spisak Łożyski

Seminarjum Filozoficzne XIII z dn. 25. I. 1926.

Obecni: ks. K. Kucharski, B. Immaszewska, F. Gutman, S. Pa-
binowicz, B. Brojdozna, F. Jurawierska, H. Fręckiewiczowa, J. Mo-
chemendowa, M. Szulcówna, Ancewicz, F. Patkowski, Z. Szulcayński,
W. Wasińska, St. Burhardt, J. Reutt, C. Karkowski, J. Zajkowski, J.
Makmeka, Jantusztajnowna, S. Sudaau, M. Pińska, G. Turbowicz,
E. Guchowski, E. Kulikówna. -

Wyżenie i analiza rozdziału I "Uzasadnienie metafizyki
moralności" Kantu w dalszym ciągu. -

Srinat Lauffeutt

111

Sprawozdanie z Porzeżenia

Seminarjum Filozoficznego XIII z dn. 25. 7. 1916.

Przygotowałam odrazu do czytania uwagi Kantu do tekstu.
Kaczeniek jest rozumieniem przez rozumowe pojście samodzielnie
wyprowadzonym; jest także rozumem przedstawieniem wartości
prawdy, a do tegoż musi być naszymi rozumem. Przedmio-
tem rozumienia jest jedynie prawo i to takie, kt. należy do
sobie samemu. Jako prawo jest naszymi rozumem nie pyta się
rozumem rozumem; ale jako nadane nam przez nas samych jest
ono wynikiem naszej woli i ma podobieństwo do bojaźni i
do skłonności. Powinniśmy postępować tak, żeby maksyma
nasza mogła się stać prawem powszechnym.
Powstała dyskusja na pytanie czy kompletno standard psychi-
cznych może być określony rozumem rozumem i przyję-
mami jednostkami, czy też nie. Jedni uważają że rozumem do-
minującym uważali także podwójne rozumem rozumem do
najpełniejszej rozumem, inni rozumem rozumem rozumem rozumem
rozumem rozumem. Dyskusja nie rozwiązała tej wątpliwości.
Powstała również wątpliwość, że Kant w swoim rozumem rozumem,
że powinniśmy postępować tak, żebyśmy mogli także
chcieć aby maksyma nasza stała się prawem
prawem, dotężone rozumem rozumem rozumem rozumem
rozumem rozumem do prawa. Prawo jest formalnym, rozumem
rozumem i nie może rozumem rozumem rozumem rozumem
i rozumem rozumem. —

Spisat: Łódź, 25. 7. 1916

Seminarjum Filozoficzne XIV z dn. 1. II. 1926.

Obecni: B. Szmurkińska, F. Gutman, P. Rautensztajnszówna, F. Jurawierszówna, H. Fogelwieszówna, Trzcwica, Głuchowski, T. Patkowski, Z. Kulczyński, W. Wabicka, H. Barthardt, J. Peutt, Koenigsberg, S. Landau, D. Cwajbaum, M. Kulczowska, Z. Łajkowszówna, J. Mokrzecka, E. Kulikówna, B. Brojdówna, M. Pińska, G. Turbowicz, B. Arjtinger, J. Łajkowski, S. Rabinowicz, Eug. Kozłowski. -

Wyżanie i analiza rozdziału I "Uzasadnienia metodyki moralności" Kanta w dalszym ciągu

Ernst Löeffler

Nie powinniśmy nigdy inaczej postępować, powiada Kant, "jak tylko Kant tak, żebyśmy mogli także chcieć aby maksyma naszego stanu się powszechnym prawem!" -

Twierdzenie to mamowa wątpliwość tego rodzaju: poprzednio Kant się wyraził, że należy postępować tylko zde obowiązku, bez żadnych innych względów poborczych, teraz zaś twierdzi, że powinniśmy postępować tak, aby maksyma naszego stanu się prawem powszechnym, czyli mówiąc innymi słowy miałyby to arawnie, że celem naszego postępowania jest choćby postępowanie nasze stało się prawem powszechnym; poprzednie natomiast twierdzenie oznacza wszelkie inne względy oprócz samego obowiązku.

Wątpliwość się wyjaśnia w ten sposób: jeżeli postępujemy według prawa, które jest istotnie prawem, to powinniśmy chcieć aby wszyscy tak postępowali. Chcieć one nie jest celem naszego postępowania, lecz wypływa tylko z naszego postępowania według prawa. -

W związku z tem wyjaśnieniem powstaje wątpliwość innego rodzaju, mianowicie: Skąd możemy mieć pewność, że postępujemy według prawa istotnie? Czy znamy owe prawo / bezwzględne /? Prawa bezwzględnego niema, według nie bezwzględnego niema.

Wykujcie nie rozwiązuje tej wątpliwości.

Kant powiada Kant marnotrawnie powiada twierdzenie swoje podaje przykład. Powiada on, że nie ma obawiać fatalnego gwałtu, bo to nie jest konieczne,

nie maie prawa z tego ardié prawa podzeczkiego.
Osié Kant w tym przykladzie wykazuje, że wó nie
jst lub nie maie być prawem, nie wykazuje bynajmniej
w jaki sposób wó jst prawem.

Ernst Löeffel

Seminarjum Filozoficzne XV z dn. 8. II. 1926.

Obecni: ks. K. Kucharski, Tenigberg, B. Smurkino'wna, F. Gutman, J. Nochemu'wna, M. Kulobona, Pantemstyn'wna, H. Ergakinsier'wna, Mrocia, E. Kozikowski, T. Patkowski, Z. Kaut-cyriski, J. Pentt, E. Głuchowski, S. Rabinowicz, Stef. Burhardt, B. Czajbaum, Sz. Landau, Z. Lastowicz'wna, J. Mokracka, W. Walicka, ks. J. Alchimowicz, E. Kulik'wna, B. Poraj'wna, S. Turbowicz, F. Jermowicz'wna. -

Dyskują nad powstałymi w czasie czytania następującemi wątpliwościami: 1° Kant m'wi o sprawie, powiada, iż musimy postępować tylko tak, aby maksyma nasza mogła się stać prawem powszechnem, lub też m'wi o postępowaniu m'etycznem, powiada, iż wskutek wpych może ono być zmierzające, lub też dać ujemne rezultaty. datem czego intencje pewne kryterje ~~na~~ pojęcia prawa bezwzględ- nego, odwołuje się do pewnych warunków a posteriori, to zaś godzi w bezwzględność prawa. 2° Czy może istnieć prawo aprioryczne? Wszystkie prawa są aposterioryczne, bo są empirycznemi

Symon Löefflent

407

Sprawozdanie z Pojednania

Seminarjum Filozoficznego z dn. 8. II. 1926. d. XI.

Po stwierdzeniu istoty wewnętrznego poprzednio, który on
Kant powiada, iż nie powinniśmy nigdy innej
postępować jak tylko tak, by maksyma nasza mo-
gła być stać prawem powszechnym, powstaje dyskusja
nad następującymi wątpliwościami: 1° Kant on-
wice o prawie, powiada, iż powinniśmy postępować tylko
tak aby maksyma nasza mogła być stać prawem
powszechnym, postępowanie nieetyczne było by ni-
weczy prawu w swych skutkach, - Towarż skutkiem
postępowania wedle prawa / t. j. a obowiązku musi być
możliwość myślenia że prawa powszechnego, lub
też myślenie pewnych korzyści, datum, kant, chce
ustalić pewne kryteria dla pojęcia prawa bezwzględ-
nego odwołuje się do pewnych warunków a poste-
riori, co nie by może być utrzymane. 2° Czy może
istnieć prawo aprioryczne? Wszystkie wśak prawa
są aposterioryczne, empiryczne. -
Dyskusja nad powyższymi wątpliwościami trwała
w ciągu całego porządku i rozwiązać tych wątpliwości
nie mogła.

Spirat - Lauffaut

MS

Seminarjum Filozoficzne XVI. z dn. 22. II. 1926.

Obecni: Ks. K. Kucharski, Kenigsberg, F. Jurawierska, P. No-
chmanska, E. Kaphandowa, S. Rabinowicz, J. Palkowski, F. Gutman,
B. Smuszkindsowa, A. Ancewicz, St. Burcharolt, Ks. J. Hachimowicz,
E. Gluchowski, Bug. Koszkowski, J. Peutt, J. Hajkowski, Gwajbann,
Sz. Landau, J. Mokraczka, Pasternotjindsowa, Kulikowa, B. Korjidsowa,
M. Pihsta, S. Turbowicz.

Zakończono czytanie i analizę rozdziału I "Wprowadzenie
metodyczki moralności" E. Kanta.

Spisat - Löeffquitt

410

Sprawozdanie z Posiedzenia

Seminarjum Filozoficznego XVI z dn. 22. II. 1926.

Odrobnie przystępuję do dalszego czytania i analizy rozdziału 7. My postępowanie nasze było dobrem, należy czynić to co uważamy że jest zgodne z obowiązkiem. przy czym w postępowaniu takim nie wdajemy się w analizę motywów, postępujemy tak, bo wypływa tak nasz; w postępowaniu zgodnym z obowiązkiem nie powinniśmy ewentualnie mieć skłamań lub tej jakiegoś rodzaju rannowości. postępowanie zgodne z obowiązkiem musi odbywać się dla niego samego. -

My potrzebujemy wiedzy i filozofii, żeby wiedzieć co jest dobre, a co jest złe. Pożnamy popołtę różnicę doskonałe dobre od złe.

Później wyusza się kwestja definicji prawa u Kanta. Kant narzuca prawem to, co po wyłączeniu wszelkich elementów subiektywnych, skłania wolę. Pożnamy w prawie Kanta treści miana, jest tylko forma. -

Różnica między praktycznym rozumem a rozumem teoretycznym polega na tem, że rozum praktyczny jest zdolny do poznania bezinteresnego tej różnicy po odłączeniu empatji, a rozum teoretyczny jeśli zaczyna spekulować to pada w zasne, niepewności i niejasności. Pożnamy praktyczny dochodzi tylko do pewnych przepisów i norm prawnych nie teprawy ale moralności ma na celu zbadanie istoty moralności. Czwartek pojmujemy co jest dobrem a co jest złem, ale ulga poszukam do zaciśnięcia tego prawa - nie jest naturalną dyspletyką. Pożnamy różnicę ucieka się do praktycznej filozofii potrzebny do poznania się o

środek wój anady. Nylaktyke prowadzi do tego by samowis-
nie potropity uszygnie' samowisnie teoretysau. —

Spirat Łożekent

Seminarjum Filozoficzne XVII, z dni. 1. III. 1926.

Obecni: ks. K. Kucharski, P. Kenigsberg, F. Jurkiewiczówna, P. Mo-
chembówna, Kapłanówna, S. Pabiniowicz, M. Sankiewiczówna, H. Fryckie-
wiczówna, Eug. Kosikowski, J. Pentt, K. Patkowski, L. Sankiewiczowski,
C. Głuchowski, St. Buchholt, A. Stenciewicz, B. Smarsztynówna, F. Gutman,
J. Hajkowski, W. Walicka, J. Mokraczka, A. Krakowiczówna, Ku-
kiewiczówna, M. Pińska, B. Streisinger, S. Turbowicz.

Wyżłami i analiza roddewit II "Uzasadnienie metafiz-
dyki moralności "Kanta."

zyniat Józef Pentt

5. III. 1926.

Sprawozdanie z Posiedzenia

Seminarijmu Filozoficznemu XVII z dn. 1. III. 1926.

Przystąpiono do czytania i analizey rozdziału 17-go, uzasadnienia metafizyki moralności. —

Pojęcie obowiązku wyprzedza istnienie a posteriori, nie jest jednak to pojęcie doświadczeniowe. Nie mamy takiej śladnych przykładów usposobienia do postępowania z czystego obowiązku, chociaż między innymi się zgodzić z tem co obowiązek nakazuje. Dawniej występował jest czy istnieje jakiś stanowiąc obowiązek, a co z tem idzie, czy posiada wartość moralną. Dlatego byli filozofowie, którzy zaprzeczali wartość tego usposobienia w postępowaniu moralnym i przyznawali wartość jedynie zgodne z obowiązkiem, natomiast istnieją, mniej lub więcej wysubtelizowane, jest pewne moralne stwierdzenie a priori, wyprzedza, w każdym maksymalnym postępku zgodnego z obowiązkiem polegałoby jedynie na moralnej podstawie i przedstawieniu swego obowiązku, bo obowiązek jest słowne są tylko czynniki, podobnie postępowania doświadczenia. —

Przebiegi dyskusje. Jest występniem czy pojęcie obowiązku a priori. Jest czy też a posteriori. —

Jednak prawo moralne ma wartość dla wszystkich istot rozumnych wszędzie bez wyjątku i konsekwentnie. Doświadczenie jest ograniczonym i względnym, dlatego też nie może być usasadnienia dla bezwzględnych

i koniarnych praw apriornych.
Prawa logiczne nie mogą być uważane za pra-
wa psychologiczne; indukcja nie może być uważa-
niana dla trwałych dedukcyjnych. —

Ernst Löeffler

5. III. 1920.

65

Seminarjum Filozoficzne XVIII, 2 dn. 8. III. 1926.

Obeeni: Ks. A. Kirchoriski, F. Jurwidziowski, Rautenszajnski,
E. Kaptandowski, P. Nochemenski, H. Frękiwiczowski, B. Smur-
kiewicz, Eug. Kozłowski, J. Kuleczyński, J. Peutt, Ratkowski,
Stef. Burhardt, H. Muczyński, B. Curybann, S. Landau, F.
Gutman, W. Wabrka, J. Mokraczka, J. Łajkowski, S. Rabino-
wicz, B. Brojdowski, S. Turkowski, C. Gutkowski, M. Szu-
rdowski. -

Czytanie i analiza rozdziału II-go „Uzasadnienie
metafizyki moralności” Kanta. -

Sprisał Józef Peutt

11. III. 1926.

46

Sprawozdanie z Poniedziałka

Seminarjum Filozoficznego XVIII. z dn. 8. III. 1926.

Po streszczeniu ustępów czytanych poprzednio, przystę-
piono do dokładnego czytania i analizy tekstu.

W związku z czytaniem tekstu powstaje serce wątpli-
wości: czy można przeprowadzić analogję między po-
jęciem rodajowym i gatunkowym a pojęciem de-
dukcyjnym i indukcyjnym? nie, bo dedukcja i in-
dukcja mogą być pojęciem rodajowym i gatunkowym.
Czy dowiadczynie może deprecjacje prawa apriorycznemu?
Wypowiadając prawo ogólne; to prawo ma stosować się
do pewnego zakresu i jeżeli w tym zakresie yotka-
my się z wypadkiem, kt. obala to prawo, to prawo
to oczywiście upada. Nie trzeba pamiętać o tem, że każde
twierdzenie dedukcyjne jest twierdzeniem hipotetycznym.
Logik twierdzenie aprioryczne jest zawsze w zgodzie
z przesłankami i co w niezgodzie być może tylko z przes-
łankami nie zaś z wnioskiem.

Nie można moralności wyodrębnić z przykładać.
Lecynki dobre nie są moralne wówczas gdy idą za
przykładem pewnych ludzi, lecz tylko wtedy gdy styczą
z obowiązkiem. — przeważnie pojęcie praw moralnych
mający przynajmniej systematycznie pojęciu rozumowemu.
Wykrońci jednak ludzi skłaniają się do popularnej fi-
lozofji raczej niż do metafizyki moralności.
Wtedy gdy się tworzy nauka o zasadach moralnych,
to nie może być o niej popularyzowaniem, lecz

gdy nauka dostatek utworaona wloccas moine i na-
bif je popularyzowac' przez odwrotanie si do dozwied-
zenia, przykladow itd.

Nobizy zejz' in utworzeniem nauki o zasadach mo-
ralności odzucayje wszystko co jest dane a postawioni.
Praca szukac' zasad moralnych nie w naturze ludz-
kiej, lecz a priori w rozumie.

Metodyka moralności jest nietylko niezbodnem po-
stowem Hallinga teoretycznego doctadnie okrzestone-
go/prawej) poznania obowiazkow, ale zarazem wy-
magalnikiem najdzyszej wagi dla rzeczywistego
wykonania ich przyrodow. -

Winst Löefflent

11. III. 1926.

Seminarjum Filozoficzne XIX. 2 dni. 15. III. 1926.

Obecni: A. Laskowiczówna, F. Jędrusińska, J. Pabino-
wicz, J. Patkowski, P. Kochmenowska, M. Paulówna, B. Imge-
kówna, F. Gutman, Eng. Koskowski, A. Anczyk, J. Saul-
czyńska, K. Fryckiewiczówna, E. Olszowski, H. Burhardt,
B. Czujbaum, S. Landau, B. Krylinger, W. Walere, J.
Mokraccka, E. Kulikówna, Rauterostyńska, B. Brojaldowa,
J. Trubowicz, P. Kenigberg.

Wykład i analiza Podręcznika II-go „Wprowadzenia
metafizyki marksowskiej” I. Kanta.

Janusz Łójeffent

Seminarjum filozoficzne XX.

26. IV 1926.

Obcni: Jurewickówna, Rabinowick, Prautensztajnowna, Trulcówna,
Kaplánówna, Gutman, Smuszkówna, Skubczyński, Ratkowski,
Kozikowski, Reutt, Gluchowski, Fryckiewiczówna, Laskowickówna,
Sikiurko, Walicka, Moknicka, Kulikówna, Turbowick.

Treść ubrania było:

I. Postonienie toku rozważań, zawartych w ustępach 11-ym,
12-ym i 13-ym rozdziału II-go „Uzasadnienia metafizyki
moralności.” W krótku z rozważaniami, zawartymi w ustępie
13-ym poruszone następujące kwestje: a) Jeżeli ktoś kieruje się
imperatywem, a jednocześnie sama działalność spraciera mu
przyjemność, czy możemy uważać, że działa on tu z interesu
praktycznego. b) Jak należy rozumieć „inters” u Kanta.
c) Czy wogóle mogą istnieć czyny, któreby wyplýwały tylko
z skłonności lub też tylko z zasad rozumnych.

II. Dalsza interpretacja rozdziału II-go od str. 42 do końca
2-go ustępu na str. 43.

1. V 1926.

Skr. Sem. B. Sikiurko.

u32

Obecni: Königsberg, Turbowicz, Jurawiczówna, Kulikówna,
 Brojdówna, Koknecka, Sikiurko, Landau, Gluchowski, Burhardt,
 Kozikowski, Reutt, Rutkowski, Bronewicz, Smuszkinówna,
 Frąckiewiczówna, Kapitanówna, Rautensztejnówna, Sulcówna,
 Nochemenówna, ks. Kucharski, Cwajbaum.

Treść zebrań była dalsza interpretacja „Uzasadnienia
 Metafizyki Moralności” Kanta. (od ust. 3-go na str. 43-y do
 końca pierwszego ust. na str. 47-y.) Wsiątku z interpretacji
 rozważano następujące zagadnienia:

I. Czy zgodni z wyobrażeniami Kanta mogą być ucynki
 dobre i złe same pro se?

II. Jak należy rozumieć „pokonanie i usposobienie” w ustępie 2-yim na str. 45-y?

III. Jak pogodzić twierdzenie Kanta, iż wartość moralna ucynków
 zależy tylko od subiektywnych czynników, z innym twierdzeniem,
 iż moralny uczynek musi być zgodny z przedstawieniem prawa.

Czy przedstawienie prawa może być różne u różnych ludzi?

IV. Czy subiektywne prawa rozumne muszą być prawami moralnymi?

Obecni: ks. Kucharski, Dreilinger, Jurewiczówna, Rabinowicz,
Szulcówna, Fręckiewiczówna, Smuszkówna, Gutman, Ratkowski,
Szulczyński, Burkhardt, Rozikowski, Reutt, Czajbaum, Landau,
Głuchowski, Sikurko, Walicka, Moknecka, Brójdówna, Pińska,
Kulikówna, Turbowicz, Kenigsberg, Kapłanówna, Nochemenówna,
Friszig zebrania była interpretacja 2 dalszych ustępów „Uzasadn.
metaf. moraln.” (od II-go ust. na str. 47 do II-go ust. na str. 50).

Tok rozważań był następujący:

I. Jak możliwe są imperatywy roztropności?

Czy można, z punktu widzenia Kanta, oceniać osobno
środki i cele; czy cel usiurca środki?

Analogje i różnice pomiędzy pojęciem idei u Kanta a
Idee pojęciem u Platona. Czy idee Kanta są w tym
sensie regulatywne, co idee Platona.

Podobieństwa i różnice pomiędzy analitycznością sądów,
odnoszących się do imperatywów asertorycznych, a anali-
tycznością sądów, odnoszących się do imperatywów proble-
matycznych.

II. Trudności, wynikające co do możliwości imperatywu
kategorycznego.

455

Czy możemy twierdzić, że jeżeli w sobie czegoś nie spostrze-
gamy, to to „coś” nie istnieje.

21. V. 1926.

Sekr. Sem. A. Sikárko.

Seminarjum filozoficzne XXIII.

31. V. 1926.

Obecni: Drilinger, Nochenowna, Kaplanowna, Fręckiewiczówna, Imuskinowna, Ratkowski, Sulcyrński, Reutt, Głuchowski, Rabinowicz, Gutman, Ancuwicz, Landau, Burhardt, Walicka, Siakierko, Moknecka, Kulikowna, Brojdowna, Pińska, Rautensztejnówna, Turbowicz.

Treść ubrania była dalna interpretacja rozdr. II z „Uzasadn. metaf. moraln.” Kanta od ustępu, rozpocz. od słów: „Będziemy więc musieli....” na str. 50-tyj do punktu 4-go na str. 55-tyj.

Jak rozważań był następujący:

- I. Jak trzeba będzie wykonać możliwie imperat. kategor.
- II. Rozbież. zadania na 2 części.
- III. Próba konstrukcji imperatywu kategorycznego; dwa czynniki, składające się na imperatyw kategoryczny. Analogja z konstrukcją matematycznos.
- IV. Stosunek pomiędzy „prawem” a „imperatywem” u Kanta. (Formuła prawa na str. 25-yj oraz form. nakazu na str. 52-tyj)
- V. Na czym polega syntetyczność kategorycznego imperatywu.
- VI. Jak należy rozumieć słowo „przyroda” u Kanta.

VII. Podział obowiązków.

- a) I-ny przykład obowiązku; obowiązek ni odbierania sobie życia. Zanuty precisko temu przykładowi. Miłość własna x punktu widzenia psychologii.
- b) II-gi przykład obowiązku; obowiązek ni dawania fałszywych pyńceń.
- c) III-ci przykład obowiązku; obowiązek rozrjania nrych przyrodzonych zdolności.

Różnice pomidry temi przykładowi.

2. VII. 1926.

sekr. Sem. A. Sikierko.

Obecni: Drillingier, Rabinowicz, Frąckiewiczówna, Smuszkinaówna, Głuchowski, Szulczyński, Reutt, Kozikowski, Ratkowski, Gutman, Cwajbaum, Walicka, Sikierko, Moknicka, Kapłanówna, Kulikówna, Nochemerówna, Brojdówna, Turbowicz, Rautensztejnówna.

Treścią zebrań była dalsza interpretacja „Uzasadn. metaf. moraln.” (od punktu 4-go na str. 55-ty do ustępu na str. 57-ty; rozpoczynającego się od słów: „Tyle więc przynajmniej...”)

Tok rozważań był następujący:

I. Powtórzenie przebiegu rozważań z poprzedniego zebrańca.

II. IV-ty przykład obowiązku: „należy pomagać bliźniemu”.

Składowego ten obowiązek wynika z imperat. kategorycznego.

III. Analiza wszystkich podanych obowiązków. Składowego

podział na obowiązki w ściślejszym znaczeniu oraz na obowiązki będące następstwem wynika z imperat. kategorycznego.

(Przykłady na te 2 rodzaje obowiązku z życia potocznego.)

IV. Główną trudność w tym, iż ktoś pewną zasadę uznaje, lecz według niej nie postępuje. Sprzecznność pokorna. W jaki sposób godzi się praktyczna zasada rozumu z maksymą.

Obceni: ks. Kucharski, Rabinowicz, Frackiewiczówna, Smuszkówna,
Reutt, Rozikowski, Bencwicz, Gutman, Landau, Głuchowski,
Sikürko, Walicka, Moknicka, Brojdówna, Turbowicz.

Treść ubrania była dalszą interpretacją „Uzasadn. metaf.
moraln.” od str. 57-yj do słów: „Praktyczne zasady są formalne...”
na str. 61-yj.

Jak rozważani były następujące:

I. Obowiązek może się wyrażać tylko w imperatywie kategorycznym,
bo ten tylko oznacza prawo.

II. Dowodu istnienia imperat. kategorycznego nie można przeprowa-
dzić na podstawie rozważania własności niktury ludzkiej.
(Porównanie z ustępem podobnym na str. 34.)

III. Imperatyw kategor. nie może mieć żadnej sankcji poza
prawem, kt. sam jest wyrazem.

IV. Zasada moralności nie może się opierać na empirji dlatego
że: 1) emp. nie może dać dostatecznej podstawy, 2) emp.
może nas odwieść od właściwego celu i wprowadzić w błąd.

643
V. Jeżeli wryptku istoty rozumne muszą koniecznie postępować
według kategor. imperat., to może on być wprowadzony
tylko z analizy woli.

VI. Wola to jest władza samowolna, skłaniająca do czynu
według przedstawienia praw. Cel - to przedmiot intencjonalny
woli. Instruk - to to co umotywia cel. (Różnica pomiędzy
pobudką a powodem skłaniającym).

18. VI. 1926.

sekr. Sem. J. Sikierko.

Obecni: Jurwickówna, Drillingier, Fręckiwickówna, Smuszkinaówna,
Rutt, Szulczyński, Ratkowski, Kozikowski, Głuchowski, Burhardt,
Gutman, Cwojbaum, Landau, Walicka, Sikierko, Moknicka, Pińska,
Keniigsberg.

Treść zebrań była dalszą interpretacją „Uzasadn. Metaf. Moraln.”
(od połowy str. 61 do połowy str. 64-cj).

Tok rozważań był następujący:

- I. Dalszy ciąg analizy woli przez określenie jej składników.
- II. O podstawie imperatywy kategorycznej.
- III. Wyjaśnianie twierdzenia: każda istota rozumna istnieje jako cel sam w sobie. Podział wszytkiego co istnieje na rzeczy i osoby. Osoby jako cele bezwzględne.
- IV. Stosunek celu do woli oraz do imperatywy kategorycznej. Nowe sformułowanie imperat. katey.: postępuj tak, abyś ułatwiał istocie każdej rozumnej istoty osiągnąć zawsze razorem za cel, nigdy za środek tylko.
- V. Przykład, wyjaśniający zastosowanie nowego sformułowania kateyor. imperat. Dla czego nie wolno odebrać sobie życia.

26. V. 1926.

Skr. Sem.: A. Sikierko.

Obceni: ks. Kucharski, Kapłanówna, Nochemenówna, Jurawiczówna,
Rabinowicz, Frąckiewiczówna, Smuszkinaówna, Ancewicz, Reutt, Cwajbaum,
Głuchowski, Sikierko, Walicka, Moknicka, Rautenstejnówna, Kulikówna,
Brojdówna, Turbowicz, Renigsberg.

Treść ubrania była dalszą interpretacją „Uzasadn. metaf. moraln.”
(od str. 66 do końca I-go ustępu na str. 69.)

Tok rozważań był następujący:

- I. Analogji pomiędzy I-nim a II-tem sformułowaniami imperatywu
kategorycznego. Idea woli powszechnie prawodawczej.
- II. Jak należy rozumieć Twierdzenie, iż wola jest swoim własnym prawodawcą.
- III. Porównanie 3-ech różnych sformułowań imp. kategorycz. Co nowe nosi
3-ci sformułowanie.
- IV. Wyjaśnienie, dlaczego wola, jako własny prawodawca, nie może
zależnie od interesu patologicznego.
- V. Dlaczego idea woli powszechnie prawodawczej nawiązuje się doskonale
do kategorycz. imp.
- VI. Porównanie etyki Kanta, opartej o zasadę autonomii woli,
do innych systemów etycznych, opierających się na zasadzie
heteronomii woli

Problemy nauki filozoficznej I 2-X-25

Obecni: Budkowska, Bliźniński, Dumałowa,
Ejuszewska, Gelperowska, Kasińska, Kucyńska,
Lubowicka, Komajowa, Łowicka, Pasławska,
Panieta, Stojek, Szurowska, Szwajca,
Tamborska, Wiercicka, Ziembicka.

Treść zebrań była klasyfikacją nauk
celem określenia stanowiska, jakie wobec nich
zajmuje logika.

Tak rozważań był następujący:

I Przyjcie za zasady podziału nauk:

- a) ich przedmiot b) metody c) et.

II Podział nauk ze względu na przedmiot.

a) Porównanie nauk dotyczących ducha ludzkiego
(humanistycznych) i traktujących o naturze powołal-
nych zmysłami (przyrodniczych)

b) Podział nauk na idealne i realne - zaliczenie
nauk humanistycznych i przyrodniczych do
realnych - matematyki, logiki do idealnych.

c) Potrzeba klasyfikacji na nauki ogólne, filozoficzne i szczegółowe - wnyższe porostate. Określenie logiki jako nauki ogólnej a zarazem szczegółowej.

I Podział nauk ze względu na metody - na indukcyjną, wywodzącą prawa ogólne (jak fizyka eksperymentalna); dedukcyjną (jak fizyka teoretyczna) sporządzającą przewidywania. Zaliczenie logiki raczej do nauk dedukcyjnych.

II Podział nauk ze względu na ich cel - na praktyczne i teoretyczne

4-XI-25

Jedr. Prosem. A. Beckenwózy

Proseminarium filozoficzne II - 9-X-25

Obecni: Abelowa, Adolphi, Biziński, Biłkowski, Charkiewicz, Cieszyńska, Chorosucha, Piekosowska, Dąbrowska, Dymajowa, Ejsmontowa, Frydman, Gelperowa, Gielowa, Hajnowska, Hausmanowa, Jabłońska, Kalinowski, Koutomirowa, Lickauk, Nowicka, Ks. Nowak, Nowakowski, Pastawka, Peramiuk, Ramińska, Rabinowicz, Różewska, Sleszakowa, Siniarka, Tamulewicz, Winiastowska, Widelaska, Wenzelka, Winiarska, Woźniak, Zmigrodka, Zygorska.

Treścią zebrań było omówienie i rozbiór „Logiki” Jevusa.

Tok omówienia był następujący:

I Wzajemny stosunek określeń logiki, podanych przez Jevusa.

- a) Stosunek Husserla i Kanta, dotyczące pojęć pewności i konieczności.
- b) Różnice między nomenklaturą a formalizmem w pracy myślenia.

II Odległość logiki w stosunku do nauk
szeregowych.

III Podobieństwa i różnice logiki i psychologii.

IV Porównawcze zagadnienia: czy logika jest
nauką czy też sztuką?

8-XI-25

Lehr. Prosem. A. Packeriowicz

Proseminarium filozoficzne II

16-X-1925

458
Obecni: Abramowiczowa, Adolphi, Bliźniński, Budkowi,
Charkowa, Chęcińska, Chomnicka, Bekoborska, Dobrowka,
Duczyłowska, Ejsenbowa, Frydman, Ganielis, Gelpersowa,
Gielisowa, Kamińska, Kamszowiczowa, Gabońska,
Kacmelubogowska, Kagańska, Kalinowska, Kuko-
nińska, Kulejowska, Koutowiczowa, Liknauka,
Ławicka, Łastowiecki, Clikulska, Łowicka, ks. Nowak,
Nowakowski, Nodemannowa, Orłowska, Packierowa
Pasłowska, Paramek, Pruszyńska, Ramiakowiczowa,
Romanowiczowa, Rabinowiczowa, Szapar, Tomkowa,
Stusakowa, Siwańska, Sidrańska, Tamulewiczowa,
Umiastowska, Sidarska, Kempańska, Weinsteinowa,
Weinsteinowa ul. Kobracza, Żuignowska,
Zougatowiczowa.

Treścią zebrańia było dalsze rozwinięcie
Logiki Yousa (Rozdział II)

Tok rozważań jest następujący:

I Określenie zadania logiki - Rozróżnienie trzech rodzajów stosunków, zachodzących między sformułowaniami logicznymi (symetryczny, niesymetryczny, asymetryczny)

II Określenie terminów, zdania i syllogizm oraz trzech rodzajów wymowy umysłu iiii odpowiadających tj. prostego ujmowania, sądu i rozumowania.

III Rozważanie pojęcia ogólnego - trzy kierunki myślowe powstałe na skutek trójakiego rodzaju ujmowania pojęcia ogólnego (nominalizm, realizm i konceptualizm)

31-X-1925

Lektor. prof. A. Paskiernowice

460
Proseminarium filozoficzne II

23-X-1925

Obecni: Abelonińska, Ancelew, Blochówna, Budkówna,
Czarkiemer, Czekałowska Dobrowka, Frydman, Gajewska,
Gasiulis, Gelperówna, Gielówna, Hauszonińska, Jabłońska,
Komałówna, Łalcuska, ks. Nowak, Nowakowski, Nochem-
ówna, Ostowska, Packiewiczówna, Parauik, Stapak, Sto-
niewa, Szlachka, Topolówna, Tamulewówna, Uliastowska,
Widawska, Weryńska, Wodzicka, Zougostówna

Treść zebrań było dalsze rozważanie
Logiki Lewusa (Rozdział III)

Tok rozważań był następujący:

I Doświadczenie określenie Reau.

II Różnice zachodzące pomiędzy przedmiotem
Stoicyzmu a zbiornym.

III Rozstrzygnięcie kwestji: czy należy uważać za
kategorjemadymne czy też syntakategorjemadymne
myślny użyte w zdaniach jako określenie, przynajmniej
wraz z przypadkami myślnymi kategorjemadymnych.

IV Zakosowanie zasady Leibniza, dotyczącej
późniejsza przedmiotem w prostocie i czasie w odwie-
żeniu do różnic między terminami jednostkowymi
i ogólnymi.

1 - XI - 25

lekt. prof. A. Pankiewicz

Proseminarium filozoficzne I 30-X-1925

Obecni: Abelonińska, Adolphi, Arstejew, Blochówna,
Bonyrański, Budkowska, Bursteinówna, Charkewicz,
Ciedwicka, Chorowicka, Dąbrowska, Dumałówna,
Ejuszówna, Frydman, Gajewska, Ganielis, Gelperówna,
Gitelówna, Hauszonińska, Jabłowska, Kapp, Kuko-
zińska, Kowalcówna, Koutonińska, Likrauka,
Ławicka, Łastownicki, Łonicka, ks. Nowak, Nowa-
kowska, Nodmiejówna, Ożowska, Packierówna,
Pastorka, Pniński, Ramińska, Ruz, Ro-
manowiczówna, Rabinowiczówna, Szpak, Szynowa,
Sizienka, Slezakówna, Tamulewiczówna, Uściłowska,
Widawska, Wępińska, Weinsteinówna R Weinstein-
ówna ul. Wólczańska, Żmigrodzka, Żugotonińska.

Trochę zebrała było dalsze rozważanie
Logiki Jerosa (Rordriak I)

Tak musiały być następujący:

I Długość znaczenia terminu - określenie
terminów jednoznacznych i wieloznacznych

I Porównajcie zagadnienia: czy wyraz
synekategorematyczne mogą być relacjami.

II Dyskusja na temat stosunku zakresów
wyrazów kategorematycznych i synekategorema-
tycznych.

III Dokładnie określcie znaczenie wyrazu
synekategorematycznego i kategorematycznego.

1-XI-25

lekt. prof. A. Paclikiewicz

464
Proseminarium filozoficzne II 6-XI-25

Obecni: Abeloniówna, Adolphi, Arniejew, Blodisowa,
Bonyrański, Burntajuówna, Budkowska, Charkiewicz
Chęćucka, Choronucha, Czekotowska, Dębowska,
Ejmszutiówna, Frydman, Gajewska, Gasulis,
Gelperoniówna, Getelowa, Kamińska, Kaniwoniówna,
Jabłowska, Kapp, Kowalcówna, Kukorawowa,
Kukoroniówna, Licknicka, Łalcucka, Łastowiecki
Nowakowski, Wanicza, Nodzielewska, Pachemowa,
Paławska, Paramik, Pienyska, Pamićkiewiczowa,
Pocianowowa, Rabinowiczówna, Ryz, Szpak,
Storiena, Stuzakówna, Szauka, Sztrańska,
Szumlewska, Uściłowska, Widawska, Węgrzanka,
Weinsteiniówna dl. Weisteiniówna R. Wisińska,
Wóbracka, Zwignodka, Zougłównowa.

Treścią zebrańa było dalsze rozważanie
Logiki Lewusa (Rozdział I)

Tok rozważań był następujący:

I Stosunek terminów do pojęć.

II Zmierzch między terminem a procesem psychologicznym
dotyczącym jego zastosowania - odrębność zna-
czenia terminu i myślenia.

III Dyskusja na temat: czy i w jakim
- porządku znaczenie.

IV Podobieństwa i różnice zachodzące pomiędzy
myśleniem własnym a terminami jednostkowymi.

V Pochył terminów na certyfikaty w odniesieniu
do ich zakresu i treści (Grupa I terminy posiadające treść
i zakres, Grupa II terminy porównawcze i treści i zakresu
Grupa III terminy posiadające treść a porównawcze zakresu,
Grupa IV terminy posiadające zakres a porównawcze treści).

VI Zagadnienie stosunku treści i zakresu terminu.

6-XI-25

lek. Proseu. A. Paekulinow

Proseminarium VII z dnia 13-XI-25

Obecni: Abelominowa, Adolphi, Arsiujew, Blochowa
 Budkowska, Burstajnowa, Charkiewicz, Chelwicka,
 Dulejowa, Ejsmontowa, Frydman Gajewska,
 Gasulis, Gelperowa, Gielowa, Hajinowa, Ham-
 jonowa, Kapp, Kukonowa, Likszajka
 Lajewska, Lastowicki, Noelmeuowa, Nowakowski,
 Onowska, Packewicz, Praniek, Pasawska,
 Ramielowa, Romanowowa, Szpak,
 Sidrajska, Szwajka, Tomeska, Wlazkowa,
 Tawlemowa, Wlasiowska, Weisteinowa ul.,
 Weisteinowa R., Wladawska, Woszczak, Zwiagocka
 Zougostonowa, Wiscicka, Dunitz, Kou.

Trescią zebrańia było dalsze rozważanie
 Logiki Jowusa (Rozdział VI)

Tak rozważanie był następujący:

- I Rozóżnienie zewnętrznej (oficjalnej) i wewnętrznej
 strony języka, związanymi z rozwojem języka.
- Rozmowa o rozwoju języka jako przekształcanie
 materii myślowej i jako związku zakresów terminów.

II Trzy zasadnicze sposoby przekształceń języka
- 1) uogólnienie 2) specjalizacja i 3) równoległe zróżnicowanie
na podstawie analogii a) przy pomocy metafory.

III Trzy sposoby odwołania się do innych części języka.
- a) dwa wielkie chwały w procesie uogólnienia - jeden o party na podobieństwo - drugi na wręcz przeciwnych
stosunkach powiądzy między innymi a) wężymu zakresem.
b) stosunek sprzeczny między innymi o znaczeniu
wężym i uogólnianym. c) uogólnianie na podstawie
kojarzenia

IV Psychologiczne przyczyny zmiany w zna-
- czeniach wyrazów.

- Utworzenie podobieństw jako psychologiczna podstawa
procesu uogólniania.
- Utworzenie zarówno w tym jak podobieństw jako
podstawa psychologiczna procesu formowania metafor.
- Zmniejszenie się skojarzeń jako podstawa procesu specjali-
zacji.

V Rozstrzygnięcie zagadnienia: czemu jest
skojarzenie - w jaki sposób i kiedy powstaje.

13-XI-25

Lekr. Prosem. A. Packeisenowa

Proseminarium filozoficzne XIII 22-I-26

Obecni: Abelowińska, Arsiński, Bajkowska, Blochowska
Burmajewska, Clarkiewicz, Chęcińska, Krakowska
Ejznerowska, Frydman, Gajewska, Gabulis, Hauerówna
Kapp, Kowalowska, Kukowińska, Lichnerka, Łańcucka,
Łapiewska, ks. Nowak, Nowicka, Orłowska, Pachniewska
Paliwickińska, Rybicki, Rury, Stapak, Siwanka,
Tomera, Szwarcman, Szeżakowska, ks. Szro, Tami-
lewska, Mielkowska, Kleistowska i. Wieruszkowska
Widawska, Wisicka, Wóbracka, Zwirotek, Zygorska

Treść zebrań była dalsze rozwinięcie
Logiki J. Wolsta (rozdział XII)

Tok rozważań był następujący:

- I. Kategorie a predicabilia
- II Podział na kategorie a podział na κατηγορομένα
- III Pięć rodzajów predicabilium: rodzaj (genus), gatunek (species), różnica gatunkowa (differentia specifica), własność (proprietas) ceła przypadkowa (accidens)
- IV Jakie stosunki między podmiotem i oronemem w zdaniu odpowiadają częściom rodzajom predicabilium

- v Cechy funkcji mprawne oraz predycabilność
(schemat)
- vi Podział logiczny i definicja (pogląd Peirce'a)
- vii Definicja syntetyczna i analityczna

26-i-26

Lehr. Prosem. A. Paekiewicz

Abeczi: Abelonińska, Adamczyk, Blochowska, Burdziejowska
 Chankiewicz, Chetnicka, Dąbrowska, Ekmuntowska, Frydman
 Gajewska, Gańulis, Gtelowska, Haminowska, Hamszonińska
 Jabłońska, Kapp, Koc, Kowalowska, Kukonińska,
 Lickauka, Pastorecki, Podlesiewicz, K. Nowak,
 Nowakowski, Nowicka, Ostrowska, Packiewicz,
 Parauk, Pruszyńska, Pamićkiewicz, Romanińska
 Ruty, Surkowski, Sidorowska, Siwauka, Stomina, Sleszakowa
 Tamićkiewicz, Umastowska, Wieruszkowska et. Wieruszkowska R.,
 Weryżauka, Widawska, Wobrzacka, Związek
 Zaużłobowska, Wicińska.

Treść zebrańa było dalsze rozważanie

"Logiki" Lewusa (Rozdział VIII)

Jak rozważanie było następujące:

I Rozważanie symboliczne

II Psychologiczne różnice między aktami przedstawienia.
 Których myślowy są symbolizowane przez termy, a
 aktami sądzienia, których myślowy są symbolizowane
 przez zdania.

III Pojęcie prawdziwości i fałszywości w odniesieniu do
 pojęć i do sądów.

IV Dwa sposoby formowania zdania: zdanie podległości i zdanie istnienia.

V Różnice formy idjogeniczne i allogeniczne formami zdania.

VI Logika i nauka o zdaniach - podział właściwych zdań logicznych, omawiających na warunkowe, wyłączenie i kategoryczne. Rozważa także zdania kategorizujące.

28-XI-25

Lektor. Prosem. A. Paściwicz

Proseminarium filozoficzne X 4-XII-25

Obecni: Skobornikowa, Adolphi, Anisimow, Bloctowa, Bonczaiski, Budkowska, Charkiewicz, Bekatowska, Dmitriew, Ejsenbowa, Frydman, Gajewska, Gasnikis, Gelperowowa, Gielbowa, Hajnowska, Hausorowowa, Jablonska, Kapp, Komajowa, Kou, Kukorowowa, Likhauka, Laitucka, Radzowski, ks. Nowak, Nowakowski, Orłowska, Paekierowowa, Paraniuk, Paławska, Pruszyńska, Raniukierowowa, Romanowowowa, Pury, Kapitz, Ywańska, Sluzakowa, Tamulenowowa, Uliastowska, Weusteinowowa R. Weusteinowiedl, Wengiańska, Widawskie, Wożnańska, Zmigrodka, Zuzgobowowa, Jankow, Wiercka.

Treść zbrania było dalne rozważanie

Logiki Lewusa (Rozdział IX)

Tak rozważań był następujący:

- I Stosunki między zakresami dwóch pojęć na zasadzie związku podporządkowania.
- II Poglądy logiki współczesnej a starożytniej w odniesieniu do niektórych kombinacji stosunków między zakresami pojęć.

III Sąd ogólny i szczegółowy w stosunku do sądów
- indukcyjnych (logika starożytna a współczesna)

IV Stosunki między zdaniem (na zasadzie analogji
- z stosunkami między zakresami przedmiotu).
Stosunki: sporneści, przeciwności, podprzeciwności i
podłączności.

V Dwa sposoby rozumienia sądów modalnych:
1° jako stosunek faktyczny między przedmiotami sądu
(Kant) 2° jako sposób wypowiedzenia (Aristoteles)

4-XII-25

Lehr. Prolog. d. Prakt. Logik

Proseminarium Filozoficzne XI 11-12-1925

Obecni: Abelowinowa, Almerew, Bonyński, Burstajnowa, Clarkein, Ciesnicka, Dąbrowska, Ejsenbortowa, Frydman, Gajewska, Gasulis, Gelperówna, Gielówna, Hainówna, Hainsowinowa, Jabłńska, Kapp, Kow, Kowajowa, Sikskatka, Łańcucka, Nodniewowa, ks. Nowak, Nowakowski, Nowicka, Orłowska, Paraniuk, Paszkowska, Pruszyńska, Rami-kieniowa, Romanowinowa, Ruz, Sidrauska, Siwicka, Sleszakowa, Tamulewinowa, Winiastowska, Weinsteinowa, Weinsteinowa R, Widawska, Wotracka, Zmigrodka, Zarysównowa, Wsacka

Treść zebrań było dobre rozważanie

Logiki Jevosa (Podział X)

Także rozważać był następujący:

- I Co to jest wnioskowanie?
- II Wnioskowanie pośrednie a bezpośrednie
- III Podział wnioskowań bezpośrednich podług Jevosa:
 1. wnioskowania z kwadratu logiki
 2. wnioskowania przez odumianie
 3. wszystkie pozostałe

weioskowaciu befpaszeduie

T Cztery sposoby odwracania sędów: 1. proste 2. przez
ograniczenie 3. przez zaprzeczenie 4. przez kontraryjny

Y Jak się przedstawia za pomocą symboli różne spo-
soby odwracania sędów.

16-I-26

Sekr. Prokur. A. Paekienowa

Proseminarium filozoficzne XII

15-I-1926

Obecni: Abelowinowa, Arsielowa, Bajkowska, Blochowia, Bernstajnowa, Dabrowska, Ejszolekowska, Frydman, Gagnis, Głębocznowa, Hancinowa, Hamsowinowa, Kapp, Koll, Kukulskowa, Ks. Nowak, Nawicka, Packewinowa, Paramek, Paszkowska, Paruckewinowa, Rybenk, Szpak, Sztrańska, Słonkowska, Szumlewinowa, Wenczelowska, Widałowska, Zwiagnska, Zygostowinowa, Jurkowi.

Treść zebrańia było dalsze rozważanie
Logiki Jevonsa (Rozdział XI)

Tak rozważać być następujący:

- I Różnice w traktowaniu zdania gramatycznego przez gramatykę i przez logikę.
- II Jak logika traktuje zdanie złożone?
- III W jaki sposób zdanie gramatyczne może być użyte zawarte w wielu zdaniach logicznych.
- IV Typowe połączenia zdań logicznych: (i, a, albo, jeżeli to więc) i inne oraz ich konsekwencje.

16-I-26 Sekr. Prosem. A. Packewinowa

Proseminarium filozoficzne XIV 28-I-26

Obecni: Abeloniówna, Arniejew, Bajkowska, Blochówna,
 Budkowska, Burntajówna, Clarkówna, Czokolowski,
 Dąbrowska, Ejszackówna, Frydman, Gasiulis, Gudiówna,
 Haliciówna, Kaczelebażówna, Kapp, Kou, Kucykiówna,
 Koleszówna, Lickauka, Łańcucka, Łastowiecki, Womicka,
 ks. Nowak, Nowakowski, Orłowska Paekelnicówna,
 Padołaska, Paramek, Paruskińcówna, Romanowówna
 Rybicki, Rury, Szpak, Szperna, Szwarkówna, Świątek,
 ks. Wini, Zielonka, Szusznik, Turkow, Tumulentiówna
 Wiatrowska, Władowska, Wersztynówna, M. Zwiogochla,
 Zuzanna Winiówna.

Treścią zebrań było dalsze rozwinięcie

Logiki Lewyasa (Porzuch XII)

- I Powołanie podziału logicznego i definicji w sto-
 sunku do logiki.
- II Stosunek między logiką, którego zakres jest chęć a
 celami podziału.
- III Ograniczenia w dalszym rozwoju zasady podziału
 (podział naturalny a sztuczny)

IV Podział wywodzący od zakresu (myślenie) i podział wy-
wodzący od treści pojęcia.

V Zmierzch myśli definiendum a definiens tj. gatunkiem
a odrazem i różnicą gatunkową

VI Podział formalny (przewodzący podziału według
znaczenia różnych części w tym samym przedmiocie)

VII Definicja analityczna bzdura (zawracanie lub zobracanie)
a adekwatna

VIII Jak się sprawdza definicja analityczna

IX Definicja bzdura lub prawdziwa a prawdziwość
lub fałszywość zdań, wyrażonych formą definicji.

3-II-26

Lehr. Prof. Dr. A. Peckiewicz

Proseminaryum XV

5-11-26

- Obecni: Abelswinowska, Arsiencjow, Bajkowska, Błochowska
 Budkowska, Charkiewicz, Chłubińska, Dąbrowska, Ejsmontowska
 Frydman, Gasulis, Gelperowska, Hancinowska, Kapp, Koma-
 zowska, Kos, Kukowitowska, Lichanska, Ławiecka, Łastowiecki
 Nochemińska, ks. Nowak, Nowakowski, Orłowska,
 Pachewitowska, Pańkowska, Rasnikinska, Rybicka,
 Romanowitowska, Rury, Szabat, Szwarc, Szwarc, Szwarc,
 Stawna, Szarandowicz, Szwarcowska ks. Szpico,
 Szumlińska, Szumiłowska, Weinsztajnowa R,
 Weinsztajnowa M, Widawska, Wotraczka, Związłowska
 Zougrowitowska, Władcka, Żurkowski, Racemulogowska

Treść zebrańa było dalsze rozważanie

Logiki yewousa (Rozdział XIV)

tok rozważań był następujący:

I Co to jest metoda

II metoda a system

- III Pojęcie metody jako odraz wobec pojęć: metoda praktyczna i metoda teoretyczna - cel, jako różnica gatunkowa
- IV Dwa odnoże przesłanek w każdej teorii (jedne składają się na materiał empiryczny - drugie na zasady ogólne, podlegające
- V Jak można podzielić (abstrakcyjne) na dwie części nauki empiryczne.
- VI Jak Pascal rozumie definicję uogólnienia,
- VII Jakich terminów można nie definiować - jakie doświadczenia nie dowodzą
- VIII Czy można uważać jasność za warunek prawdy (w. Augustyn, Descartes)

9-II-26

Sekr. Prof. A. Paekowitowa

484

Preseminarium filozoficzne XVI 12-II-1926

Obecni: Bajkowska, Błochowska, Biersztajnowska, Charkiewicz, Chęcińska, Czokowska, Dobrowska, Ejsenbergska, Frydman, Gajewska, Gasules, Gudińska, Halinowska, Hamszowiczowska, Hausner, Kapp, Kolejowska, Kou, Kuksińska, Liknaska, Łucicka, Łastowiecki, Łutekowska, Noduleszowska, ks. Nowak, Nowicka, Orłowska, Packerówna, Paramek, Paruckiówna, Rybnik, Romanowiczowska, Rury, Szabak, Siwińska, Stawna, Szatanowicz, Słuzakowska, ks. Sziro, Pann-lewiczowska, Weinstelowska, Weinstelowska P, Władowska, Wiścicka, Wotracka, Zmigrodzka, Zuzgódówna, Kaczelewska.

Temat wykładu było dalne wywaranie

Logiki Lewyasa (Rochias XIV)

Tok wykładu był następujący:

I Kryterium prawdy w naukach dedukcyjnych
(dotyczy do aksjomatyzacji)

II Jakim sposobem ulegał zmianom charakter nauk dedukcyjnych (Euklides i Descartes a współczesne systemy oparte na prawdziwości wzgledu między trzema elementami a nie samymi trzema)

- II Kryterium prawdy w naukach empirycznych
 III Czy nauki empiryczne są dedukcyjne czy dogmatyczne?
 IV Co to są prawa myślenia
 V Jak można znaleźć sposoby sformułowania
 praw myślenia (sposobem ontologicznym, logicznym
 i psychologicznym)
 VI Czy wszystkie trzy sformułowania praw myślenia
 można kwestionować
 VII Stosunki między trzema sformułowaniami praw
 myślenia.
 VIII Próby odwołania zasady ideywności
 IX Jak rozumie rozumienie myślenia a jak
 ualery je rozumie.

14-II-26

Dr. Proszka A. Paćkiewicz

Projekci uanjum filozofinuu XVII

19-II-26

Obeccu: Abeloniawia, Arstiepw, Bajkowska, Burntaj-
 uwsa, Charkeiier, Dabrowska, Eismolotowa, Frydman
 Gajewska, Gelperuwsa, Guidiowska, Hauirowska, Hauu-
 soniowska, Kapp Koe, Likhauka, Lurkowska, Ks. Nowak
 Womka Orłowska, Packiewiczowa, Paramuk, Pansawska,
 Panickiewiczowa, Rybeck, Roguawozinowska, Rudy,
 Szpak, Siwauka, Komelia, Maciawozin, Spico, Surkow,
 Sliwackowa, Tamuliczinowska, Uliastowska, Wejstei-
 uwsa II, Widauska, Wiscicka, Wobzacka, Zueigrodzka,
 Zueygodominowska, Kaculuboguwowa.

Treścią zbrauua było daboie wzwaścuu
 Logika Zauoua (Rordnia y XIV i XV)

Tok wzwaścuu był następujący:

I Osiecu kombinacuj stosunków (podporodkowauia, równo-
 legożci, prostopadłosci i.t.p.) jakie mogą zachodzić mi-
 dzy domnueuui neruui a, b, c. Jak się te stosunki przed-
 stawia graficznie.

II Jak się stosuuiuu uajrzyk stosunków i symbołów
 prawa Arystotelesa: "dictum de seui" i "dictum
 de uello".

III Popęci pnyuuy a popęci racji u Leibniza.

IV Trzy sposoby formalizowania prawa Leibniza
- "racji dostatecznej".

V Jak się wypowadza prawidła sylogizmu z "dictum
de omni".

VI Obiekt prawideł dotyczących sylogizmu z logiki
Petrusa Goshama.

VII Cztery figury sylogizmu.

24-11-26

Sekret. Przew. A. Packiewicz

Problemy nauki filozofii XVIII ¹⁸² 26-III-26

Obecni: Arsiński, Blochowicz, Borkowska, Budkowska,
Burtynowska, Charkiewicz, Chęcińska, Czekotowska,
Ejnarowska, Fydełek, Gajewska, Gelferowa,
Gudzińska, Kamińska, Kaniowska, Klamer,
Kapp, Kowalska, Kow, Kuczyńska, Kulec-
kiewiczowa, Łańcucka, Łatorzecki, Nodew-
owska, ks. Nowak, Nowakowski, Nowicka,
Orlewski, Pachciarzowa, Paramek, Pardańska,
Paniakowska, Rybczyk, Rępy, Szpak, Szpak-
ska, Szpak, Szpak, Szpak, Szpak, Szpak,
ks. Szpak, Szpak, Szpak, Szpak, Szpak,
Szpak, Szpak, Szpak, Szpak, Szpak,
Szpak, Szpak, Szpak, Szpak, Szpak.

Treścią zebrań było przeważnie przytoczenie
uczestników, dobył się było grzechem (Rozdział XVI
Logiki Lewy)

3-III-26

Sekr. Prof. A. Pachciarzowa

Obecni: Abelowinówna, Arniejew, Bajkowska, Blochówna
Barnatajceówna, Clarkiewicz, Ciechanicka, Czekotowska,
Dabrowska, Frydelman, Gajewska, Gelfandówna, Ganiulis
Hallinówna, Hamszowiczówna, Klammier, Kapp, Kowale-
wska, Kwi, Kukorinówna, Kaszubowogrodzka,
Lancucka, ks. Nowak, Olchicka, Orłowska,
Pachiezówna, Pankowska, Paramek, Szada-
nowa, Surkow, Szimanka, Sidrańska, Siewa-
kówna, Stojema, ks. Spiro, Szpak, Szewle-
wiczówna, Szwastowska, Wisicka, Weinsteinówna.
Zmigrodzka, Zuzakówna.

Treścią wykładu było dalsze rozważanie
Logiki Leibnisa (Rozdział XVII)

Tak rozważań był następujący:

† Dictum de omni i dictum de nullo jako
podstawy rozumowania dylogi dyjalektycznej
(Trybny Barbara i Celarent jako wyraz tych reguł)

II Czym są sposoby redukcji trybów w omawianej figurze do trybów pierwszej figury: conversio simplex, conversio per accidens, unitatio, conversio syllogizmi.

III Sto ośmiu reguł do występowania między formami katekorezji - jak wpływa prawdziwość reguły na prawdziwość występowania i jak fałszywość występowania na fałszywość reguły.

IV Próba ulepszenia reguła ulepszenia ulepszenia.

V Jak się sprowadza reguły trybów I i II figury do bliźniaczy (Barri do Celarent, Celarent do Ferio, Ferio do Celarent)

VI Co to są tryby równoważne?

VII Wywody trybów trybów ulepszenia sprowadzić do trybów I figury

VIII Wywody trybów trybów równoważnych (przykład)

10-III-26

Lech. Proseki. Opatkiewiczówna

Prolegomena do logiki X

12-III-26

102

Obecni: Abelonińska, Bajkowska, Blochowska, Buntajubowa
Ciamienin, Czekotowska, Ejsmontowska, Frydman, Gajewska,
Ganicz, Gelperowska, Gindińska, Kamińska, Kaimson-
owska, Karp, Klauzner, Kou, Kuczińska, Likneuka,
Pastorecki, Podziemna, Worek, ks. Nowak,
Pachnińska, Parasiuk, Paszewska, Rybicki, Ryń-
szkowi, ks. Szyn, Miatowa, Homema, Tamuli-
ńska, Umartowska, Lidowska, Sobczak,
Weinsteńska ul, Weinsteinowska R, Zwignocka,
Zurawionowska.

Treść lekcji było dalsze rozwinięcie
Logiki Gevusa.

Także wstąpił był uczestniczący:

- I W jaki sposób sporowidła się tworzą? (pomyślny)
- II Stosunki przeludnie według fizjologii (stosunek
podporządkowania) a nie przeludnie (protoplasma)

III Jaké sa konsekwencie teo, je sto ruelle podro-
nclawania ofiera je le w d a s u o t i t r a u s p r o c y j i
a sto ruelle p o s t o p a e l t o t i u a w s t a m o t i s y m e t r y m o t i .

IV W e l t h e c y t a c j e u n y w a n e w s t a s u n i u e p r e c h o d n i e

V Z u a w e n i e s t o r u n k u r a c j i d o u e s t e p t w a u n y d u y
p o n e s t a u n k u n i d y l o g i e m a i n y z i k e m .

19-III-26

Jedr. Prosem A Paclaerianum

Proseminarium filozoficzne XXI 19-III-26

Obece: Bajkowska, Błochowska, Burtałowska, Chęcińska, Dąbrowska, Ejsmontowska, Frydman, Gajewska, Gępczowska, Hamulcowska, Koceni-
lewocka, Kapp, Klarner, Kucyńska, Kou, Kukonowska, Likhauka, Nowicka, Orłowska, Packeri-
owska, Paramek, Pańska, Ramińska, Rowanowska, Rybit, Rybitzko, Świątkowska,
Sidorowska, Szwarc, Szpak, Szponarska, Szwarcowska, Tamulewiczowska, Umiastowska, Wisicka, Wornicka
Wiurteńska R, Wiurteńska M, Związkowska, Zygorska.

Trzecią rebracją było dalsze rozwinięcie
Logiki Jerosa (Rordnick XVIII)

Jak rozwinięcie było następujące:

I niektóre syllogizmy nieparadoksalne i różne:
eutymerat, epichejremat, sorites (regressive i
progressives) - przykłady

I Próby przekształcenia sylogizmu w którym
mysteżujące są w stosunku przysławności
na sylogizm tradycyjny, w którym są do
stają do siebie w stosunku subsumcji.

II Co to jest stosunek przysławności i jakie są
jej cechy charakterystyczne.

III Kiedy można stosunek przysławności zamie-
nić na stosunek subsumcji?

IV Jakie stosunki mogą być podstawą
wnioskowania (przykłady)

21-IV-26

Lektor. Prosem. A. Paekielnicowa

Obecei: Arseniew, Bajkowska, Burstajnowa, Chesnicka,
 Dabrowska, Elmowowa, Frydman, Gayewska, Gasulis
 Kaimowowa, Kaimowowowa, Jablonska, Kapr, Kou,
 Laliczka, Lurkowska, Nowicka, ks. Nowak, Paracelik,
 Paclenikowowa, Paszawska, Pankiewiczowa, Simunek,
 Surkow Szwajcower, Kowieska, Szwarkowska, Uliasz-
 kowska, Widawska, Wosowska, Weinsteinowa et,
 Zwignodka, Zuzijonowowa.

Tredie ubrania befo dalne newebanie
 Logiki Jewelesa (Porekhiady: XX i XXI)

Tok newebani byt uatgryzay:

I Podnia btedow logijemud na takie, kotre dobryy
 sposob newebania (wlasne logijne) i na takie
 kotre sy odnosy do tredy (materialne)

II Btedy w sformulowawieny logijumow: a) cypst logi-
 ne ty. myshlenia pnew osniu porawidawny logi-
 stymym b) uapst logijne do kotrych nalezy:

1. ekwokacja 2. amfibologia 3. bted potgurewa 4. bted
 podnata 5. bted fajnowego akcentu 6. bted figural-
 wep newebania sy.

VI Błędy materialne: 1. wnioskowanie z ogólnej reguły o nieogólnym przypadku (fallacies accidentis) 2. wnioskowanie z nieogólnego przypadku o ogólnej regule (fallacies a dicto secundum quid ad dictum simpliciter) 3. Konkluzja nie majsza związku z terz nowaśauy (equo-
catis elenchie) 4. błędne rozumowanie dowodzenie (peti-
to principii) 5. fałszywy wniosek (usu sequitur) 6. Fałszy-
we ustalenie przyczyny (usu causa pro causa) 7. Błąd
niekierunkowy.

IV Przykłady błędnych syllogizmów.

28-IV-26

Leok. profem. A. Paekiewińowie

Obecni: Abelonińska, Ancejew, Bajkowska, Cieszkowska
Dąbrowska, Ejsmiedowska, Frydman, Gajewska, Ganiulis
Gudzińska, Hammerskińska, Kosi, Łucyńska, ks. Nowak,
Orłowska, Pałkerińska, Parasiuk, Parisekierowska,
Pomaleskińska, Rybicki, Szpak, Świątko, Surkowski
Jeleńska, Świątkowska, Widawska, Wiśnicka, Wójcicka,
Zwiądzka

Tresc wykładu było dalsze rozważanie
Logiki Jerosa (Podział XXIII)

Tok rozważań był następujący:

- I Matematyka a logika
- II Na czym polega system logiki Boole'a
- III Trzy działania logiczne, odwołując się do pojęć:
a) uzupełnianie (dodawanie logiczne) b) uniezpełnianie
(mnożenie logiczne) c) negacja (odejmowanie logiczne)

IV Traktowanie równań logicznych przez Boole'a

V Niektóre metody eliminacji (podział na konstrukcyjne)

VI Przykłady zastosowania metody Boole'a.

3-IV-26

Inż. Prosew. A. Paekozimone

Przebieganie filozofii XXV 7. V. 1926⁵⁰⁰

Obecni: Abelowicza, Arniejew, Bajkowska, Burntajowa,
Czarnomier, Cieszeicka, Dębowska, Ejsmoutowa, Frydman,
Gajewska, Gasiulis, Gindiusowa, Kalinowa, Kauszowicza,
Kapp, Kou, Ławicka, Łutkowska, Modemeisowa, K. Nowak,
Orłowska, Pacheniowa, Parameik, Paszawska, Paru-
kieniowa, Rybick, Tapan, Sińska, Surkow
Szwałowska, Szaralowa, Tomowa, Skwirakowa,
Widawska, Weisteinowa ad., Weisteinowa R,
Zocqortowa.

Treścią zebrań było dalsze rozważanie
Logiki Yerousa (Podziały XXIII i XXIV)

Tok rozważań był następujący:

- I metoda graficzna Teusza (przykłady)
- II Jaki jest ujęcie ogólnej cel nauki i jakiej
Indkacji się do osiąga.
- III Co to jest metoda naukowa

IV. W jaki sposób należy się wybrać do napisania
pracy naukowej

13-IV-26

Sekret. Prokur. A. Pałkiewiczówna

Obecni: Abelozinowa, Arsienczen, Bajkawska, Burstajnowa,
 Budkawska, Blochowa, Clarkienin, Ejsmoutowa, Frydman,
 Gajewska, Gindinowa, Kacinaowa, Jabłowska, Kacp,
 Kou, Kowalcowa, Ławicka, Łutkowa, Woricka, ks. Wo-
 wak, Orlowska, Paskieninowa, Paramek, Pawławska,
 Pami Kieninowa, Romanowinowa, Rybick, Szpakowa,
 ks. Szin, Tomena, Slezakowa, Slesastowska, Widawska,
 Weinsteinowa R., Weinsteinowa M., Zwiagodka,
 Zuzobotowa.

Treścią zebrań było rozważanie metody,
 której należy się przytrzymać przy pisaniu pracy
 naukowej.

Tak rozważać był następujący:

T Warunki obowiązujące przed rozpoczęciem pracy:

— a) orientowanie się w danej dziedzinie i na pod-
 stawie tego b) określenie tematu

c) celowe zebranie materiałów: pośrednich i
 bezpośrednich.

- II Krytyczne opracowanie materiałów:
- wybór najodpowiedniejszych źródeł wykorzystanych materiałów
 - klasyfikacja wybranych materiałów
- III Wypisanie wniosków, składających się na określony przegląd
- IV Wykończenie pracy:
- pod względem treści: (zwartość i harmonijność)
 - pod względem formy: (tytuł, spis treści, podział na rozdziały i paragrafy, format i druk.)

19-V-26

Lehr. Prosem. A. Piekarniowski

- b) Jak się robi spis newy (spis treści a indeks)
- c) Czym różni się przedmowa od wstępu - co należy umieścić w przedmowie a co we wstępie
- d) Jak się wykonuje przypisy - przypisy a odsyłane
- e) Jakim wyrażeniem powinnam odpowiadać
 z kopis (budyen, nystopis, format zkopisu)

II Wiadomości z metodologii ogólnej na podstawie Logiki Jevensa

a) Stosunek racji do następstwa powiądzy przyczynkami a skutkami w rozumowaniu indukcyjnym i dedukcyjnym.

b) Dlaczego rozumowanie dedukcyjne daje pewne wyniki a rozumowanie indukcyjne - niepewne?

c) Czy bywa rozumowanie indukcyjne lub dedukcyjne w którym racja nie jest ani mniej ani więcej ogólna niż następstwo?

506
Proseminarium filozoficzne XVII

28. V. 26

Obecni: Abelonińska, Arsielowa, Bajkowska, Burstajewska,
Budkowska, Błochowska, Charkiewicz, Chętkowska, Ejszewska
Fydejman, Gajewska, Ganiulis, Gindzińska, Kamińska, Kam-
szińska, Jąbłońska, Kaczelewska, Karp, Kos,
Kuczińska, Kukonińska, Łutkowska, Wodzisowska,
ks. Nowak, Orłowska, Pačkiewicz, Paramek, Paławska,
Paniukiewicz, Romanowicz, Rybick, ks. Spin, Si-
dulska, Szwajczer, Szwajczer, Szwajczer,
Widawska, Wisicka, Woźniak, Winiarska R, Zwi-
godzka, Żurawiecka

Treścią zebrań było dalsze rozważanie
„Logiki” Lewusa (Rozdział XIV)

Tok rozważań był następujący:

- I Stosunek racji do następstwa przynajmniej
- II W jaki sposób można otrzymać sylogizmy
indukcyjne z dedukcyjnych

III Indukcja wstępna a nie wstępna (jaka jest do-
myślna przesłanka mniejsza w wylogizmie i indukcji
wstępnej i nie wstępnej)

IV Zapamiętanie klilla na indukcję

V Jakie są dwa powody tego, że indukcja jest
- tylko prawdziwością

VI Rola definicji pod względem zakresu i pod względem
- treści w indukcji i dedukcji.

2. V1.26

Lehr. Proseu. A Packeninswee

Preleminarium Filozofium XXVIII

4. VI. 26.

Obecni: Abelonińska, Arniejew, Bajkowska, Budkowska,
 Błochowska, Chęcińska, Frydman, Gajewska, Gnidzińska
 Kanińska, Kameninowska, Jabłońska, Koenekewiczowska
 Kapp, Ławicka, Łutkowska, Wodzisławska, Nowicka,
 ks. Nowak, Orlowska, Pachelińska, Paracemik, Pa-
 Sawka, Parucka, Romanowska, Rybick
 Ryży, Szpakowska, Sińska, Szymańska, Ho-
 renia, Mianowska, Wiercińska, Wójcicka, Wiśnicka
 Świątkowska

Treść ubranja było dalne nowaranie
 „logiki” Jerosa (Rordias XXVI)

Tot nowaranie był następujący:
 I Głównego motu waranie matematyki, re uauky
 podzielić się i dedukcyjną i indukcyjną (odkrywa-
 nie nowych prawd drogą dedukcyjną i prawdranie
 ich drogą dedukcyjną)

Proseucarijuni florofine XXIX 11. VI. 26.

Obecni: Abdoniańska, Ariciejow, Bajkowa, Burntajowska,
Błotowska Chęcińska, Dębnowka, Gajowska, Gaszulis,
Kawcowska, Labońska, Kaczelemborska, Kąps,
Konejowska, Kuroniańska, Nodemeńska, Nowicka,
Ostowska, Pałkiewiczowska, Paramit, Pańcowska, Pa-
wikiewiczowska, Rybnik, Ryń, Szafarska, Siwicka,
Spiró, Suroń, Siaranka, Świątoborin, Świerze,
Szemankowska, Świątkowska, Wideska, Wisicka,
Wólcaska, Żeligowska, Żurawkowska.

Treść uobraja było dalne wstawanie
Logiki Lewusa (Rozdziału XXVII i XXVIII)

Jak wstawia być uastępcy:

I Jak jest mierek psemidny poptem pnyu-
wosi a poptem uidekcy, i na nem plega?

II Co to jest stoburek pnyu-
wony?

III Jakie własności przybliżają przyciążanie w odwie-
nieniu do skutku a jakie skutkowi w odwieńnieniu
do przyciążania?

IV Dlaczego nie należy brać pod uwagę całkowitego skut-
ku ani całkowitej przyciążalności w stosunku przyciążal-
ności?

V Co cedeuje stosunek przyciążalności, w którym uwzględ-
niamy całkowitą przyciążalność?

VI Celemy celu, ściśle do nęgniwanu zniętu
przyciążalności: 1. metoda rozdeśi 2. metoda różni-
cy 3. metoda porównu rozdeśi i różnicy
4. metoda uiczu wpośtawanygcy 5. metoda
rent.

16. VI. 26.

Sekr. Proseu. A. Packiewicz

Przebiegi uarijacji filozoficzne XXX

18. VI. 26

Obeeni: Abeloninowa, Arsenow, Bajkownka, Burntajinowa
Budkownka, Błochowa, Ejsmontowa, Gajewska, Gasulis,
Kamionowa, Kausoninowa, Koczeleuboginowa, Kapp,
Kosmajowa, Kukulininowa, Lajicko, Lujekowa
Nowicka, Pacheninowa, Paramit, Ramiakininowa,
Romanoninowa, Rybenk, Szapakowa, Siwianka,
Smajausowa, Kamenowa, Slezakowa, Muiastawka,
Widewka, Wisicka, Wołnacka, Weisteinowa R.
Gumirodka, Teugotoinowa

Treścię zebrała było dalsze rozważanie

"Logiki" Lewusa (Rordniały XXX i XXXI)

Tak rozważań był następujący:

I Rozstrzygnięcie trzech zagadnień: 1. na jakiej zasadzie możemy wnioskować z prawdziwości racji o prawdziwości następstwa a nie odwrotnie - czy na zasadzie konieczności czy prawdopodobieństwa? 2. czy metody indukcyjne uale-
ją uważać za pewne? 3. Na jakiej zasadzie przyjmujemy dla jednego skutku wielość przyczyn, a dla jednej przyczyny tylko jeden skutek?

II Klasyfikacja nauk sporobeen prof. Lukanevina
a) według tego czy kierunek rozumowania nauk
jest zgodny czy nie zgodny z kierunkiem stosunku
racji do rzeczywistości b) według tego czy wychochicany
od sądu pewnych czy niepewnych.
(we wnioskowaniu i rozumowaniu - od sądu pewnych
w udowadnianiu i sprowadzaniu - od niepewnych)
III Jak się klasyfikuje rozumowanie

23.VI.26

Lehr. Problem. A. Paekirniašvili

Obecni: Abelniszowska, Arniejew, Bajkowska, Burntajowska
Clarkiewicz, Chęcińska, Dobrowka, Ejsmontowska, Gejewska,
Gindziowska, Kaciszowska, Kamaszowska, Zabłocka,
Kaculubogoczewska, Koc, Kosińska, Kuczyńska,
Lutkowska, Ordowska, Pachenińska, Paramek,
Pamulinińska, Romanowska, Rybick, Siwacka,
Sichrańska, Szymańska, Tomasz, Winiarska,
Widawska, Wsicka, Wójcicka, Węskinińska R.,
Zmigrodzka, Zuzakowska

Treść wykładu była dalej rozważaniem
Logiki Jędrusa (Poradników XXII oraz XXIII - ostatniego)

Jak rozważać był następujący:

- I Co to jest klasyfikacja i gdzie się ją najczęściej stosuje?
- II W jaki sposób zależy od podziału naturalnego i sztucznego z klasyfikacją i abstrakcją.

- I Co to jest opis naukowy i jak się go robi
- II Co to jest terminologia opisowa i ustrukturalizacja
- III Jakim wymaganiom formom odpowiada język naukowy
- IV Jaki jest stosunek logiki do innych nauk

30. VII. 26

Sektor. Prosem. A. P. Kieniewicz